

Αριθ. Πρωτ. _____
Διεκπ. _____

Από τα επίσημα Πρακτικά της ΡΛ΄, 5 Ιουνίου 2019,
Συνεδρίασης της Ολομέλειας της Βουλής, στην οποία
ψηφίστηκε το παρακάτω σχέδιο νόμου:

Κύρωση του Πρωτοκόλλου της Ναγκόγια σχετικά με την πρόσβαση στους γενετικούς πόρους και τον δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίησή τους, στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιοποικιλότητα και άλλες διατάξεις

Άρθρο πρώτο

Κυρώνονται και έχουν την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παράγραφος 1 του Συντάγματος, το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια μετά του Παραρτήματος αυτού, σχετικά με την πρόσβαση στους γενετικούς πόρους και τον δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίησή τους, στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιοποικιλότητα, το οποίο υιοθετήθηκε στη Ναγκόγια της Ιαπωνίας στις 29 Οκτωβρίου 2010, στη 10η συνεδρίαση των Συμβαλλομένων Μερών της Σύμβασης, το κείμενο του οποίου σε πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

NAGOYA PROTOCOL

on Access to Genetic Resources and the Fair and Equitable Sharing of Benefits Arising from their Utilization to the Convention on Biological Diversity

THE PARTIES TO THIS PROTOCOL,

BEING Parties to the Convention on Biological Diversity, hereinafter referred to as 'the Convention',

RECALLING that the fair and equitable sharing of benefits arising from the utilization of genetic resources is one of three core objectives of the Convention, and
RECOGNIZING that this Protocol pursues the implementation of this objective within the Convention,

REAFFIRMING the sovereign rights of States over their natural resources and according to the provisions of the Convention,

RECALLING FURTHER Article 15 of the Convention,

RECOGNIZING the important contribution to sustainable development made by technology transfer and cooperation to build research and innovation capacities for adding value to genetic resources in developing countries, in accordance with Articles 16 and 19 of the Convention,

RECOGNIZING that public awareness of the economic value of ecosystems and biodiversity and the fair and equitable sharing of this economic value with the custodians of biodiversity are key incentives for the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components,

ACKNOWLEDGING the potential role of access and benefit-sharing to contribute to the conservation and sustainable use of biological diversity, poverty eradication and environmental sustainability and thereby contributing to achieving the Millennium Development Goals,

ACKNOWLEDGING the linkage between access to genetic resources and the fair and equitable sharing of benefits arising from the utilization of such resources,

RECOGNIZING the importance of providing legal certainty with respect to access to genetic resources and the fair and equitable sharing of benefits arising from their utilization,

FURTHER RECOGNIZING the importance of promoting equity and fairness in negotiation of mutually agreed terms between providers and users of genetic resources,

RECOGNIZING ALSO the vital role that women play in access and benefit-sharing and AFFIRMING the need for the full participation of women at all levels of policymaking and implementation for biodiversity conservation,

DETERMINED to further support the effective implementation of the access and benefit-sharing provisions of the Convention,

RECOGNIZING that an innovative solution is required to address the fair and equitable sharing of benefits derived from the utilization of genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources that occur in transboundary situations or for which it is not possible to grant or obtain prior informed consent,

RECOGNIZING the importance of genetic resources to food security, public health, biodiversity conservation, and the mitigation of and adaptation to climate change,

RECOGNIZING the special nature of agricultural biodiversity, its distinctive features and problems needing distinctive solutions,

RECOGNIZING the interdependence of all countries with regard to genetic resources for food and agriculture as well as their special nature and importance for achieving food security worldwide and for sustainable development of agriculture in the context of poverty alleviation and climate change and acknowledging the fundamental role of the International Treaty on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture and the FAO Commission on Genetic Resources for Food and Agriculture in this regard,

MINDFUL of the International Health Regulations (2005) of the World Health Organization and the importance of ensuring access to human pathogens for public health preparedness and response purposes,

ACKNOWLEDGING ongoing work in other international forums relating to access and benefit-sharing,

RECALLING the Multilateral System of Access and Benefit-sharing established under the International Treaty on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture developed in harmony with the Convention,

RECOGNIZING that international instruments related to access and benefit-sharing should be mutually supportive with a view to achieving the objectives of the Convention,

RECALLING the relevance of Article 8(j) of the Convention as it relates to traditional knowledge associated with genetic resources and the fair and equitable sharing of benefits arising from the utilization of such knowledge,

NOTING the interrelationship between genetic resources and traditional knowledge, their inseparable nature for indigenous and local communities, the importance of the traditional knowledge for the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components, and for the sustainable livelihoods of these communities,

RECOGNIZING the diversity of circumstances in which traditional knowledge associated with genetic resources is held or owned by indigenous and local communities,

MINDFUL that it is the right of indigenous and local communities to identify the rightful holders of their traditional knowledge associated with genetic resources, within their communities,

FURTHER RECOGNIZING the unique circumstances where traditional knowledge associated with genetic resources is held in countries, which may be oral, documented or in other forms, reflecting a rich cultural heritage relevant for conservation and sustainable use of biological diversity,

NOTING the United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples, and

AFFIRMING that nothing in this Protocol shall be construed as diminishing or extinguishing the existing rights of indigenous and local communities,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Article 1

Objective

The objective of this Protocol is the fair and equitable sharing of the benefits arising from the utilization of genetic resources, including by appropriate access to genetic resources and by appropriate transfer of relevant technologies, taking into account all rights over those resources and to technologies, and by appropriate funding, thereby contributing to the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components.

Article 2

Use of terms

The terms defined in Article 2 of the Convention shall apply to this Protocol. In addition, for the purposes of this Protocol:

- (a) 'Conference of the Parties' means the Conference of the Parties to the Convention;

- (b) 'Convention' means the Convention on Biological Diversity;
- (c) 'Utilization of genetic resources' means to conduct research and development on the genetic and/or biochemical composition of genetic resources, including through the application of biotechnology as defined in Article 2 of the Convention;
- (d) 'Biotechnology' as defined in Article 2 of the Convention means any technological application that uses biological systems, living organisms, or derivatives thereof, to make or modify products or processes for specific use;
- (e) 'Derivative' means a naturally occurring biochemical compound resulting from the genetic expression or metabolism of biological or genetic resources, even if it does not contain functional units of heredity.

Article 3

Scope

This Protocol shall apply to genetic resources within the scope of Article 15 of the Convention and to the benefits arising from the utilization of such resources. This Protocol shall also apply to traditional knowledge associated with genetic resources within the scope of the Convention and to the benefits arising from the utilization of such knowledge.

Article 4

Relationship with international agreements and instruments

1. The provisions of this Protocol shall not affect the rights and obligations of any Party deriving from any existing international agreement, except where the exercise of those rights and obligations would cause a serious damage or threat to biological diversity. This paragraph is not intended to create a hierarchy between this Protocol and other international instruments.
2. Nothing in this Protocol shall prevent the Parties from developing and implementing other relevant international agreements, including other specialized access and benefit-sharing agreements, provided that they are supportive of and do not run counter to the objectives of the Convention and this Protocol.
3. This Protocol shall be implemented in a mutually supportive manner with other international instruments relevant to this Protocol. Due regard should be paid to useful and relevant ongoing work or practices under such international instruments and relevant international organizations, provided that they are supportive of and do not run counter to the objectives of the Convention and this Protocol.

4. This Protocol is the instrument for the implementation of the access and benefit-sharing provisions of the Convention. Where a specialized international access and benefit-sharing instrument applies that is consistent with, and does not run counter to the objectives of the Convention and this Protocol, this Protocol does not apply for the Party or Parties to the specialized instrument in respect of the specific genetic resource covered by and for the purpose of the specialized instrument.

Article 5

Fair and equitable benefit-sharing

1. In accordance with Article 15, paragraphs 3 and 7 of the Convention, benefits arising from the utilization of genetic resources as well as subsequent applications and commercialization shall be shared in a fair and equitable way with the Party providing such resources that is the country of origin of such resources or a Party that has acquired the genetic resources in accordance with the Convention. Such sharing shall be upon mutually agreed terms.

2. Each Party shall take legislative, administrative or policy measures, as appropriate, with the aim of ensuring that benefits arising from the utilization of genetic resources that are held by indigenous and local communities, in accordance with domestic legislation regarding the established rights of these indigenous and local communities over these genetic resources, are shared in a fair and equitable way with the communities concerned, based on mutually agreed terms.

3. To implement paragraph 1 above, each Party shall take legislative, administrative or policy measures, as appropriate.

4. Benefits may include monetary and non-monetary benefits, including but not limited to those listed in the Annex.

5. Each Party shall take legislative, administrative or policy measures as appropriate, in order that the benefits arising from the utilization of traditional knowledge associated with genetic resources are shared in a fair and equitable way with indigenous and local communities holding such knowledge. Such sharing shall be upon mutually agreed terms.

Article 6

Access to genetic resources

1. In the exercise of sovereign rights over natural resources, and subject to domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements, access to genetic resources for their utilization shall be subject to the prior informed consent of the Party providing such resources that is the country of origin of such resources or a Party that has acquired the genetic resources in accordance with the Convention, unless otherwise determined by that Party.
2. In accordance with domestic law, each Party shall take measures, as appropriate, with the aim of ensuring that the prior informed consent or approval and involvement of indigenous and local communities is obtained for access to genetic resources where they have the established right to grant access to such resources.
3. Pursuant to paragraph 1 above, each Party requiring prior informed consent shall take the necessary legislative, administrative or policy measures, as appropriate, to:
 - (a) Provide for legal certainty, clarity and transparency of their domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements;
 - (b) Provide for fair and non-arbitrary rules and procedures on accessing genetic resources;
 - (c) Provide information on how to apply for prior informed consent;
 - (d) Provide for a clear and transparent written decision by a competent national authority, in a cost-effective manner and within a reasonable period of time;
 - (e) Provide for the issuance at the time of access of a permit or its equivalent as evidence of the decision to grant prior informed consent and of the establishment of mutually agreed terms, and notify the Access and Benefit-sharing Clearing-House accordingly;
 - (f) Where applicable, and subject to domestic legislation, set out criteria and/or processes for obtaining prior informed consent or approval and involvement of indigenous and local communities for access to genetic resources; and
Establish clear rules and procedures for requiring and establishing mutually agreed
 - (g) terms. Such terms shall be set out in writing and may include, *inter alia*:
 - (i) A dispute settlement clause;
 - (ii) Terms on benefit-sharing, including in relation to intellectual property rights;
 - (iii) Terms on subsequent third-party use, if any; and

- (iv) Terms on changes of intent, where applicable.

Article 7

Access to traditional knowledge associated with genetic resources

In accordance with domestic law, each Party shall take measures, as appropriate, with the aim of ensuring that traditional knowledge associated with genetic resources that is held by indigenous and local communities is accessed with the prior and informed consent or approval and involvement of these indigenous and local communities, and that mutually agreed terms have been established.

Article 8

Special considerations

In the development and implementation of its access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements, each Party shall:

- (a) Create conditions to promote and encourage research which contributes to the conservation and sustainable use of biological diversity, particularly in developing countries, including through simplified measures on access for non-commercial research purposes, taking into account the need to address a change of intent for such research;
- (b) Pay due regard to cases of present or imminent emergencies that threaten or damage human, animal or plant health, as determined nationally or internationally. Parties may take into consideration the need for expeditious access to genetic resources and expeditious fair and equitable sharing of benefits arising out of the use of such genetic resources, including access to affordable treatments by those in need, especially in developing countries;
- (c) Consider the importance of genetic resources for food and agriculture and their special role for food security.

Article 9

Contribution to conservation and sustainable use

The Parties shall encourage users and providers to direct benefits arising from the utilization of genetic resources towards the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components.

Article 10

Global multilateral benefit-sharing mechanism

Parties shall consider the need for and modalities of a global multilateral benefit-sharing mechanism to address the fair and equitable sharing of benefits derived from the utilization of genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources that occur in transboundary situations or for which it is not possible to grant or obtain prior informed consent. The benefits shared by users of genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources through this mechanism shall be used to support the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components globally.

Article 11

Transboundary cooperation

1. In instances where the same genetic resources are found in situ within the territory of more than one Party, those Parties shall endeavour to cooperate, as appropriate, with the involvement of indigenous and local communities concerned, where applicable, with a view to implementing this Protocol.
2. Where the same traditional knowledge associated with genetic resources is shared by one or more indigenous and local communities in several Parties, those Parties shall endeavour to cooperate, as appropriate, with the involvement of the indigenous and local communities concerned, with a view to implementing the objective of this Protocol.

Article 12

Traditional knowledge associated with genetic resources

1. In implementing their obligations under this Protocol, Parties shall in accordance with domestic law take into consideration indigenous and local communities' customary laws, community protocols and procedures, as applicable, with respect to traditional knowledge associated with genetic resources.
2. Parties, with the effective participation of the indigenous and local communities concerned, shall establish mechanisms to inform potential users of traditional knowledge associated with genetic resources about their obligations, including measures as made available through the Access and Benefit-sharing Clearing-House for access to and fair and equitable sharing of benefits arising from the utilization of such knowledge.

3. Parties shall endeavour to support, as appropriate, the development by indigenous and local communities, including women within these communities, of:

- (a) Community protocols in relation to access to traditional knowledge associated with genetic resources and the fair and equitable sharing of benefits arising out of the utilization of such knowledge;
- (b) Minimum requirements for mutually agreed terms to secure the fair and equitable sharing of benefits arising from the utilization of traditional knowledge associated with genetic resources; and
- (c) Model contractual clauses for benefit-sharing arising from the utilization of traditional knowledge associated with genetic resources.

4. Parties, in their implementation of this Protocol, shall, as far as possible, not restrict the customary use and exchange of genetic resources and associated traditional knowledge within and amongst indigenous and local communities in accordance with the objectives of the Convention.

Article 13

National focal points and competent national authorities

1. Each Party shall designate a national focal point on access and benefit-sharing. The national focal point shall make information available as follows:

- (a) For applicants seeking access to genetic resources, information on procedures for obtaining prior informed consent and establishing mutually agreed terms, including benefit-sharing;
- (b) For applicants seeking access to traditional knowledge associated with genetic resources, where possible, information on procedures for obtaining prior informed consent or approval and involvement, as appropriate, of indigenous and local communities and establishing mutually agreed terms including benefit-sharing; and
- (c) Information on competent national authorities, relevant indigenous and local communities and relevant stakeholders.

The national focal point shall be responsible for liaison with the Secretariat.

2. Each Party shall designate one or more competent national authorities on access and benefit-sharing. Competent national authorities shall, in accordance with applicable national legislative, administrative or policy measures, be responsible for granting access or, as applicable, issuing written evidence that access requirements have been met and be responsible for advising on applicable procedures and

requirements for obtaining prior informed consent and entering into mutually agreed terms.

3. A Party may designate a single entity to fulfil the functions of both focal point and competent national authority.

4. Each Party shall, no later than the date of entry into force of this Protocol for it, notify the Secretariat of the contact information of its national focal point and its competent national authority or authorities. Where a Party designates more than one competent national authority, it shall convey to the Secretariat, with its notification thereof, relevant information on the respective responsibilities of those authorities. Where applicable, such information shall, at a minimum, specify which competent authority is responsible for the genetic resources sought. Each Party shall forthwith notify the Secretariat of any changes in the designation of its national focal point or in the contact information or responsibilities of its competent national authority or authorities.

5. The Secretariat shall make information received pursuant to paragraph 4 above available through the Access and Benefit-sharing Clearing-House.

Article 14

The access and benefit-sharing clearing-house and information-sharing

1. An Access and Benefit-sharing Clearing-House is hereby established as part of the clearing-house mechanism under Article 18, paragraph 3, of the Convention. It shall serve as a means for sharing of information related to access and benefit-sharing. In particular, it shall provide access to information made available by each Party relevant to the implementation of this Protocol.

2. Without prejudice to the protection of confidential information, each Party shall make available to the Access and Benefit-sharing Clearing-House any information required by this Protocol, as well as information required pursuant to the decisions taken by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. The information shall include:

- (a) Legislative, administrative and policy measures on access and benefit-sharing;
- (b) Information on the national focal point and competent national authority or authorities; and
- (c) Permits or their equivalent issued at the time of access as evidence of the decision to grant prior informed consent and of the establishment of mutually agreed terms.

3. Additional information, if available and as appropriate, may include:

- (a) Relevant competent authorities of indigenous and local communities, and information as so decided;
- (b) Model contractual clauses;
- (c) Methods and tools developed to monitor genetic resources; and
- (d) Codes of conduct and best practices.

4. The modalities of the operation of the Access and Benefit-sharing Clearing-House, including reports on its activities, shall be considered and decided upon by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol at its first meeting, and kept under review thereafter.

Article 15

Compliance with domestic legislation or regulatory requirements on access and benefit-sharing

1. Each Party shall take appropriate, effective and proportionate legislative, administrative or policy measures to provide that genetic resources utilized within its jurisdiction have been accessed in accordance with prior informed consent and that mutually agreed terms have been established, as required by the domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements of the other Party.
2. Parties shall take appropriate, effective and proportionate measures to address situations of non-compliance with measures adopted in accordance with paragraph 1 above.
3. Parties shall, as far as possible and as appropriate, cooperate in cases of alleged violation of domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements referred to in paragraph 1 above.

Article 16

Compliance with domestic legislation or regulatory requirements on access and benefit-sharing for traditional knowledge associated with genetic resources

1. Each Party shall take appropriate, effective and proportionate legislative, administrative or policy measures, as appropriate, to provide that traditional

knowledge associated with genetic resources utilized within their jurisdiction has been accessed in accordance with prior informed consent or approval and involvement of indigenous and local communities and that mutually agreed terms have been established, as required by domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements of the other Party where such indigenous and local communities are located.

2. Each Party shall take appropriate, effective and proportionate measures to address situations of non-compliance with measures adopted in accordance with paragraph 1 above.

3. Parties shall, as far as possible and as appropriate, cooperate in cases of alleged violation of domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements referred to in paragraph 1 above.

Article 17

Monitoring the utilization of genetic resources

1. To support compliance, each Party shall take measures, as appropriate, to monitor and to enhance transparency about the utilization of genetic resources. Such measures shall include:

(a) The designation of one or more checkpoints, as follows:

(i) Designated checkpoints would collect or receive, as appropriate, relevant information related to prior informed consent, to the source of the genetic resource, to the establishment of mutually agreed terms, and/or to the utilization of genetic resources, as appropriate;

(ii) Each Party shall, as appropriate and depending on the particular characteristics of a designated checkpoint, require users of genetic resources to provide the information specified in the above paragraph at a designated checkpoint. Each Party shall take appropriate, effective and proportionate measures to address situations of non-compliance;

(iii) Such information, including from internationally recognized certificates of compliance where they are available, will, without prejudice to the protection of confidential information, be provided to relevant national authorities, to the Party providing prior informed consent and to the Access and Benefit-sharing Clearing-House, as appropriate;

Check points must be effective and should have functions relevant to
(iv) implementation of this subparagraph (a). They should be relevant to the utilization of genetic resources, or to the collection of relevant information

at, *inter alia*, any stage of research, development, innovation, pre-commercialization or commercialization.

(b) Encouraging users and providers of genetic resources to include provisions in mutually agreed terms to share information on the implementation of such terms, including through reporting requirements; and

(c) Encouraging the use of cost-effective communication tools and systems.

2. A permit or its equivalent issued in accordance with Article 6, paragraph 3 (e) and made available to the Access and Benefit-sharing Clearing-House, shall constitute an internationally recognized certificate of compliance.

3. An internationally recognized certificate of compliance shall serve as evidence that the genetic resource which it covers has been accessed in accordance with prior informed consent and that mutually agreed terms have been established, as required by the domestic access and benefit-sharing legislation or regulatory requirements of the Party providing prior informed consent.

4. The internationally recognized certificate of compliance shall contain the following minimum information when it is not confidential:

- (a) Issuing authority;
- (b) Date of issuance;
- (c) The provider;
- (d) Unique identifier of the certificate;
- (e) The person or entity to whom prior informed consent was granted;
- (f) Subject-matter or genetic resources covered by the certificate;
- (g) Confirmation that mutually agreed terms were established;
- (h) Confirmation that prior informed consent was obtained; and
- (i) Commercial and/or non-commercial use.

Article 18

Compliance with mutually agreed terms

1. In the implementation of Article 6, paragraph 3 (g) (i) and Article 7, each Party shall encourage providers and users of genetic resources and/or traditional knowledge associated with genetic resources to include provisions in mutually agreed terms to cover, where appropriate, dispute resolution including:

(a) The jurisdiction to which they will subject any dispute resolution processes;

(b) The applicable law; and/or

(c) Options for alternative dispute resolution, such as mediation or arbitration.

2. Each Party shall ensure that an opportunity to seek recourse is available under their legal systems, consistent with applicable jurisdictional requirements, in cases of disputes arising from mutually agreed terms.

3. Each Party shall take effective measures, as appropriate, regarding:

(a) Access to justice; and

(b) The utilization of mechanisms regarding mutual recognition and enforcement of foreign judgments and arbitral awards.

4. The effectiveness of this article shall be reviewed by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol in accordance with Article 31 of this Protocol.

Article 19

Model contractual clauses

1. Each Party shall encourage, as appropriate, the development, update and use of sectoral and cross-sectoral model contractual clauses for mutually agreed terms.

2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall periodically take stock of the use of sectoral and cross-sectoral model contractual clauses.

Article 20

Codes of conduct, guidelines and best practices and/or standards

1. Each Party shall encourage, as appropriate, the development, update and use of voluntary codes of conduct, guidelines and best practices and/or standards in relation to access and benefit-sharing.

2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall periodically take stock of the use of voluntary codes of conduct, guidelines and best practices and/or standards and consider the adoption of specific codes of conduct, guidelines and best practices and/or standards.

Article 21

Awareness-raising

Each Party shall take measures to raise awareness of the importance of genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources, and related access and benefit-sharing issues. Such measures may include, *inter alia*:

- (a) Promotion of this Protocol, including its objective;
- (b) Organization of meetings of indigenous and local communities and relevant stakeholders;
- (c) Establishment and maintenance of a help desk for indigenous and local communities and relevant stakeholders;
- (d) Information dissemination through a national clearing-house;
- (e) Promotion of voluntary codes of conduct, guidelines and best practices and/or standards in consultation with indigenous and local communities and relevant stakeholders;
- (f) Promotion of, as appropriate, domestic, regional and international exchanges of experience;
- (g) Education and training of users and providers of genetic resources and traditional knowledge associated with genetic resources about their access and benefit-sharing obligations;
- (h) Involvement of indigenous and local communities and relevant stakeholders in the implementation of this Protocol; and
- (i) Awareness-raising of community protocols and procedures of indigenous and local communities.

Article 22

Capacity

1. The Parties shall cooperate in the capacity-building, capacity development and strengthening of human resources and institutional capacities to effectively implement this Protocol in developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States among them, and Parties with economies in transition, including through existing global, regional, subregional and national institutions and organizations. In this context, Parties should facilitate the involvement of indigenous and local communities and relevant stakeholders, including non-governmental organizations and the private sector.

2. The need of developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States among them, and Parties with economies in transition for financial resources in accordance with the relevant provisions of the Convention shall be taken fully into account for capacity-building and development to implement this Protocol.

3. As a basis for appropriate measures in relation to the implementation of this Protocol, developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States among them, and Parties with economies in transition should identify their national capacity needs and priorities through national capacity self-assessments. In doing so, such Parties should support the capacity needs and priorities of indigenous and local communities and relevant stakeholders, as identified by them, emphasizing the capacity needs and priorities of women.

4. In support of the implementation of this Protocol, capacity-building and development may address, *inter alia*, the following key areas:

- (a) Capacity to implement, and to comply with the obligations of, this Protocol;
- (b) Capacity to negotiate mutually agreed terms;
- (c) Capacity to develop, implement and enforce domestic legislative, administrative or policy measures on access and benefit-sharing; and
- (d) Capacity of countries to develop their endogenous research capabilities to add value to their own genetic resources.

5. Measures in accordance with paragraphs 1 to 4 above may include, *inter alia*:

- (a) Legal and institutional development;
- (b) Promotion of equity and fairness in negotiations, such as training to negotiate mutually agreed terms;
- (c) The monitoring and enforcement of compliance;
- (d) Employment of best available communication tools and Internet-based systems for access and benefit-sharing activities;

- (e) Development and use of valuation methods;
 - (f) Bioprospecting, associated research and taxonomic studies;
 - (g) Technology transfer, and infrastructure and technical capacity to make such technology transfer sustainable;
 - (h) Enhancement of the contribution of access and benefit-sharing activities to the conservation of biological diversity and the sustainable use of its components;
 - (i) Special measures to increase the capacity of relevant stakeholders in relation to access and benefit-sharing; and
 - (j) Special measures to increase the capacity of indigenous and local communities with emphasis on enhancing the capacity of women within those communities in relation to access to genetic resources and/or traditional knowledge associated with genetic resources.
6. Information on capacity-building and development initiatives at national, regional and international levels, undertaken in accordance with paragraphs 1 to 5 above, should be provided to the Access and Benefit-sharing Clearing-House with a view to promoting synergy and coordination on capacity-building and development for access and benefit-sharing.

Article 23

Technology transfer, collaboration and cooperation

In accordance with Articles 15, 16, 18 and 19 of the Convention, the Parties shall collaborate and cooperate in technical and scientific research and development programmes, including biotechnological research activities, as a means to achieve the objective of this Protocol. The Parties undertake to promote and encourage access to technology by, and transfer of technology to, developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States among them, and Parties with economies in transition, in order to enable the development and strengthening of a sound and viable technological and scientific base for the attainment of the objectives of the Convention and this Protocol. Where possible and appropriate such collaborative activities shall take place in and with a Party or the Parties providing genetic resources that is the country or are the countries of origin of such resources or a Party or Parties that have acquired the genetic resources in accordance with the Convention.

Article 24

Non-parties

The Parties shall encourage non-Parties to adhere to this Protocol and to contribute appropriate information to the Access and Benefit-sharing Clearing-House.

Article 25

Financial mechanism and resources

1. In considering financial resources for the implementation of this Protocol, the Parties shall take into account the provisions of Article 20 of the Convention.
2. The financial mechanism of the Convention shall be the financial mechanism for this Protocol.
3. Regarding the capacity-building and development referred to in Article 22 of this Protocol, the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, in providing guidance with respect to the financial mechanism referred to in paragraph 2 above, for consideration by the Conference of the Parties, shall take into account the need of developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States among them, and of Parties with economies in transition, for financial resources, as well as the capacity needs and priorities of indigenous and local communities, including women within these communities.
4. In the context of paragraph 1 above, the Parties shall also take into account the needs of the developing country Parties, in particular the least developed countries and small island developing States among them, and of the Parties with economies in transition, in their efforts to identify and implement their capacity-building and development requirements for the purposes of the implementation of this Protocol.
5. The guidance to the financial mechanism of the Convention in relevant decisions of the Conference of the Parties, including those agreed before the adoption of this Protocol, shall apply, *mutatis mutandis*, to the provisions of this Article.
6. The developed country Parties may also provide, and the developing country Parties and the Parties with economies in transition avail themselves of, financial and other resources for the implementation of the provisions of this Protocol through bilateral, regional and multilateral channels.

Article 26

Conference of the parties serving as the meeting of the parties to this protocol

1. The Conference of the Parties shall serve as the meeting of the Parties to this Protocol.

2. Parties to the Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the proceedings of any meeting of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, decisions under this Protocol shall be taken only by those that are Parties to it.

3. When the Conference of the Parties serves as the meeting of the Parties to this Protocol, any member of the Bureau of the Conference of the Parties representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Protocol, shall be substituted by a member to be elected by and from among the Parties to this Protocol.

4. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall keep under regular review the implementation of this Protocol and shall make, within its mandate, the decisions necessary to promote its effective implementation. It shall perform the functions assigned to it by this Protocol and shall:

- (a) Make recommendations on any matters necessary for the implementation of this Protocol;
- (b) Establish such subsidiary bodies as are deemed necessary for the implementation of this Protocol;
- (c) Seek and utilize, where appropriate, the services and cooperation of, and information provided by, competent international organizations and intergovernmental and non-governmental bodies;
- (d) Establish the form and the intervals for transmitting the information to be submitted in accordance with Article 29 of this Protocol and consider such information as well as reports submitted by any subsidiary body;
- (e) Consider and adopt, as required, amendments to this Protocol and its Annex, as well as any additional annexes to this Protocol, that are deemed necessary for the implementation of this Protocol; and
- (f) Exercise such other functions as may be required for the implementation of this Protocol.

5. The rules of procedure of the Conference of the Parties and financial rules of the Convention shall be applied, *mutatis mutandis*, under this Protocol, except as may be otherwise decided by consensus by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.

6. The first meeting of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be convened by the Secretariat and held concurrently with the first meeting of the Conference of the Parties that is scheduled after the date of the entry into force of this Protocol. Subsequent ordinary meetings of the

Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be held concurrently with ordinary meetings of the Conference of the Parties, unless otherwise decided by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol.

7. Extraordinary meetings of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to the Parties by the Secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.

8. The United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency, as well as any State member thereof or observers thereto not party to the Convention, may be represented as observers at meetings of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. Any body or agency, whether national or international, governmental or non-governmental, that is qualified in matters covered by this Protocol and that has informed the Secretariat of its wish to be represented at a meeting of the Conference of the Parties serving as a meeting of the Parties to this Protocol as an observer, may be so admitted, unless at least one third of the Parties present object. Except as otherwise provided in this Article, the admission and participation of observers shall be subject to the rules of procedure, as referred to in paragraph 5 above.

Article 27

Subsidiary bodies

1. Any subsidiary body established by or under the Convention may serve this Protocol, including upon a decision of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol. Any such decision shall specify the tasks to be undertaken.

2. Parties to the Convention that are not Parties to this Protocol may participate as observers in the proceedings of any meeting of any such subsidiary bodies. When a subsidiary body of the Convention serves as a subsidiary body to this Protocol, decisions under this Protocol shall be taken only by Parties to this Protocol.

3. When a subsidiary body of the Convention exercises its functions with regard to matters concerning this Protocol, any member of the bureau of that subsidiary body representing a Party to the Convention but, at that time, not a Party to this Protocol, shall be substituted by a member to be elected by and from among the Parties to this Protocol.

Article 28

Secretariat

1. The Secretariat established by Article 24 of the Convention shall serve as the secretariat to this Protocol.
2. Article 24, paragraph 1, of the Convention on the functions of the Secretariat shall apply, *mutatis mutandis*, to this Protocol.
3. To the extent that they are distinct, the costs of the secretariat services for this Protocol shall be met by the Parties hereto. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, at its first meeting, decide on the necessary budgetary arrangements to this end.

Article 29

Monitoring and reporting

Each Party shall monitor the implementation of its obligations under this Protocol, and shall, at intervals and in the format to be determined by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, report to the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol on measures that it has taken to implement this Protocol.

Article 30

Procedures and mechanisms to promote compliance with this protocol

The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall, at its first meeting, consider and approve cooperative procedures and institutional mechanisms to promote compliance with the provisions of this Protocol and to address cases of non-compliance. These procedures and mechanisms shall include provisions to offer advice or assistance, where appropriate. They shall be separate from, and without prejudice to, the dispute settlement procedures and mechanisms under Article 27 of the Convention.

Article 31

Assessment and review

The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol shall undertake, four years after the entry into force of this Protocol and thereafter at intervals determined by the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to this Protocol, an evaluation of the effectiveness of this Protocol.

Article 32

Signature

This Protocol shall be open for signature by Parties to the Convention at the United Nations Headquarters in New York, from 2 February 2011 to 1 February 2012.

Article 33

Entry into force

1. This Protocol shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the fiftieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession by States or regional economic integration organizations that are Parties to the Convention.
2. This Protocol shall enter into force for a State or regional economic integration organization that ratifies, accepts or approves this Protocol or accedes thereto after the deposit of the fiftieth instrument as referred to in paragraph 1 above, on the ninetieth day after the date on which that State or regional economic integration organization deposits its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, or on the date on which the Convention enters into force for that State or regional economic integration organization, whichever shall be the later.
3. For the purposes of paragraphs 1 and 2 above, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of such organization.

Article 34

Reservations

No reservations may be made to this Protocol.

Article 35

Withdrawal

1. At any time after two years from the date on which this Protocol has entered into force for a Party, that Party may withdraw from this Protocol by giving written notification to the Depositary.
2. Any such withdrawal shall take place upon expiry of one year after the date of its receipt by the Depositary, or on such later date as may be specified in the notification of the withdrawal.

Article 36

Authentic texts

The original of this Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Protocol on the dates indicated.

DONE at Nagoya on this twenty-ninth day of October, two thousand and ten.

ANNEX

MONETARY AND NON-MONETARY BENEFITS

1. Monetary benefits may include, but not be limited to:
 - (a) Access fees/fee per sample collected or otherwise acquired;
 - (b) Up-front payments;
 - (c) Milestone payments;
 - (d) Payment of royalties;
 - (e) Licence fees in case of commercialization;
 - (f) Special fees to be paid to trust funds supporting conservation and sustainable use of biodiversity;
 - (g) Salaries and preferential terms where mutually agreed;
 - (h) Research funding;
 - (i) Joint ventures;
 - (j) Joint ownership of relevant intellectual property rights.
2. Non-monetary benefits may include, but not be limited to:
 - (a) Sharing of research and development results;

- (b) Collaboration, cooperation and contribution in scientific research and development programmes, particularly biotechnological research activities, where possible in the Party providing genetic resources;
- (c) Participation in product development;
- (d) Collaboration, cooperation and contribution in education and training;
- (e) Admittance to ex situ facilities of genetic resources and to databases;
- (f) Transfer to the provider of the genetic resources of knowledge and technology under fair and most favourable terms, including on concessional and preferential terms where agreed, in particular, knowledge and technology that make use of genetic resources, including biotechnology, or that are relevant to the conservation and sustainable utilization of biological diversity;
- (g) Strengthening capacities for technology transfer;
- (h) Institutional capacity-building;
- (i) Human and material resources to strengthen the capacities for the administration and enforcement of access regulations;
- (j) Training related to genetic resources with the full participation of countries providing genetic resources, and where possible, in such countries;
- (k) Access to scientific information relevant to conservation and sustainable use of biological diversity, including biological inventories and taxonomic studies;
- (l) Contributions to the local economy;
- (m) Research directed towards priority needs, such as health and food security, taking into account domestic uses of genetic resources in the Party providing genetic resources;
- (n) Institutional and professional relationships that can arise from an access and benefit-sharing agreement and subsequent collaborative activities;
- (o) Food and livelihood security benefits;
- (p) Social recognition;
- (q) Joint ownership of relevant intellectual property rights.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΗΣ ΝΑΓΚΟΓΙΑ

για την πρόσβαση στους γενετικούς πόρους και τον δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίησή τους, το οποίο επισυνάπτεται στη σύμβαση για τη βιολογική ποικιλομορφία

ΤΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ,

ΔΕΔΟΜΕΝΟΥ ΟΤΙ ΕΙΝΑΙ συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης για τη βιολογική ποικιλομορφία, εφεξής «η Σύμβαση»,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι ο δίκαιος και ισότιμος καταμερισμός των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση γενετικών πόρων συγκαταλέγεται μεταξύ των τριών βασικών στόχων της Σύμβασης, και αναγνωρίζοντας ότι με το παρόν Πρωτόκολλο επιδιώκεται η επίτευξη του στόχου αυτού στο πλαίσιο της Σύμβασης,

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ τα κυριαρχικά δικαιώματα των κρατών επί των φυσικών τους πόρων και σύμφωνα με τις διατάξεις της Σύμβασης,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ το άρθρο 15 της Σύμβασης,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι η μεταφορά τεχνολογίας και η τεχνολογική συνεργασία με σκοπό τη δημιουργία δυναμικότητας έρευνας και καινοτομίας για την προσθήκη αξίας στους γενετικούς πόρους των αναπτυσσόμενων χωρών, σύμφωνα με τα άρθρα 16 και 19 της Σύμβασης, συμβάλλουν σημαντικά στην αειφόρο ανάπτυξη,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι η ενημέρωση του κοινού σχετικά με την οικονομική αξία των οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας, καθώς και η δίκαιη και ισότιμη κάρπωση της οικονομικής αυτής αξίας και από τους φύλακες της βιοποικιλότητας, αποτελούν βασικά κίνητρα για τη διατήρηση της βιολογικής ποικιλομορφίας και την αειφορική χρήση των συστατικών της στοιχείων,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τη δυνατότητα της πρόσβασης και του καταμερισμού των οφελών να συντελέσουν στη διατήρηση και την αειφορική χρήση της βιολογικής ποικιλομορφίας, στην εξάλειψη της φτώχειας και στην περιβαλλοντική αειφορία και, με τον τρόπο αυτό, να συμβάλουν στην επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τη σύνδεση της πρόσβασης στους γενετικούς πόρους με τον δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίησή τους,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τη σημασία της παροχής ασφάλειας δικαίου όσον αφορά την πρόσβαση στους γενετικούς πόρους και τον δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίησή τους,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ τη σπουδαιότητα της προαγωγής της ισότητας και της δικαιοσύνης κατά τη διαπραγμάτευση αμοιβαία αποδεκτών όρων μεταξύ παρόχων και χρηστών βιολογικών πόρων,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΕΠΙΣΗΣ τον ζωτικό ρόλο που διαδραματίζουν οι γυναίκες στην πρόσβαση και στον καταμερισμό των οφελών, και ΔΗΛΩΝΟΝΤΑΣ την ανάγκη πλήρους συμμετοχής των γυναικών σε όλα τα επίπεδα χάραξης και εφαρμογής πολιτικής για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΑ να στηρίξουν περαιτέρω την αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων της Σύμβασης που αφορούν την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι απαιτείται καινοτόμος λύση για την αντιμετώπιση του δίκαιου και ισότιμου καταμερισμού των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση γενετικών πόρων και παραδοσιακών γνώσεων οι οποίες συνδέονται με γενετικούς πόρους σε διασυννοριακές περιπτώσεις ή σε περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν είναι δυνατόν να δοθεί ή να ληφθεί συναίνεση μετά από ενημέρωση,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τη σημασία των γενετικών πόρων για την επισιτιστική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία, τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτή,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τον ειδικό χαρακτήρα της γεωργικής βιοποικιλότητας, όπως και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και προβλήματά της που απαιτούν χωριστές λύσεις,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ την αλληλεξάρτηση όλων των χωρών σε σχέση με τους γενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία, καθώς και τον ειδικό χαρακτήρα και τη σημασία τους για την επίτευξη παγκόσμιας επισιτιστικής ασφάλειας και για την αειφόρο ανάπτυξη της γεωργίας στο πλαίσιο της άμβλυνσης της φτώχειας και της κλιματικής αλλαγής, και παραδεχόμενα εν προκειμένω τον βασικό ρόλο της διεθνούς συνθήκης σχετικά με τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία και της Επιτροπής Γενετικών Πόρων για τη Διατροφή και τη Γεωργία του FAO,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τους διεθνείς υγειονομικούς κανονισμούς (2005) της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας και τη σημασία της εξασφάλισης πρόσβασης σε παθογόνους για τον άνθρωπο οργανισμούς για λόγους ετοιμότητας και αντίδρασης στον τομέα της δημόσιας υγείας,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τις υπό εξέλιξη εργασίες με αντικείμενο την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών, που διεξάγονται σε άλλα διεθνή φόρουμ,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ το πολυμερές σύστημα πρόσβασης και καταμερισμού των οφελών που έχει δημιουργηθεί βάσει της διεθνούς συνθήκης σχετικά με τους φυτογενετικούς πόρους για τη διατροφή και τη γεωργία, η οποία είναι εναρμονισμένη με τη Σύμβαση,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι οι διεθνείς πράξεις που αφορούν την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών θα πρέπει να αλληλοϋποστηρίζονται με προοπτική την επίτευξη των στόχων της Σύμβασης,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ τη συνάφεια του άρθρου 8 στοιχείο ι) της Σύμβασης, δεδομένου ότι αυτό αφορά τις παραδοσιακές γνώσεις που συνδέονται με γενετικούς πόρους, καθώς και τον δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση των γνώσεων αυτών,

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ τη διασύνδεση γενετικών πόρων με παραδοσιακές γνώσεις, το γεγονός ότι οι αυτόχθονες και οι τοπικές κοινότητες τα θεωρούν αδιαχώριστα, και τη σημασία των παραδοσιακών γνώσεων για τη διατήρηση της βιολογικής ποικιλομορφίας και την αειφορική χρήση των συστατικών της στοιχείων, καθώς και για την αειφορία των μέσων διαβίωσης των κοινοτήτων αυτών,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τις ποικίλες περιπτώσεις όπου παραδοσιακές γνώσεις που συνδέονται με γενετικούς πόρους βρίσκονται στην κατοχή ή την κυριότητα αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ότι οι αυτόχθονες και οι τοπικές κοινότητες έχουν το δικαίωμα να προσδιορίζουν τους νόμιμους κατόχους, στο εσωτερικό των κοινοτήτων τους, των παραδοσιακών τους γνώσεων που συνδέονται με γενετικούς πόρους,

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ τις μοναδικές περιπτώσεις όπου χώρες κατέχουν συνδεδεμένες με γενετικούς πόρους παραδοσιακές γνώσεις, οι οποίες μπορεί να είναι προφορικές, τεκμηριωμένες εγγράφως ή να φυλάσσονται σε άλλες μορφές και εκφράζουν μια πλούσια πολιτιστική κληρονομιά που έχει σημασία για τη διατήρηση και την αειφορική χρήση της βιολογικής ποικιλομορφίας,

ΣΗΜΕΙΩΝΟΝΤΑΣ τη Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των αυτοχθόνων λαών, και

ΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ ότι καμία διάταξη του παρόντος Πρωτοκόλλου δεν πρέπει να θεωρηθεί ότι αποδυναμώνει ή καταργεί τα υφιστάμενα δικαιώματα των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΣΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Άρθρο 1

Στόχος

Στόχος του παρόντος Πρωτοκόλλου είναι ο δίκαιος και ισότιμος καταμερισμός των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση γενετικών πόρων, μεταξύ άλλων με την κατάλληλη πρόσβαση στους γενετικούς πόρους και με την κατάλληλη μεταφορά των σχετικών τεχνολογιών, λαμβανομένων υπόψη όλων των δικαιωμάτων επί των εν λόγω πόρων και τεχνολογιών, καθώς και με την κατάλληλη χρηματοδότηση, ώστε να συμβάλει με τον τρόπο αυτόν στη διατήρηση της βιολογικής ποικιλομορφίας και την αειφορική χρήση των συστατικών της στοιχείων.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για το παρόν Πρωτόκολλο ισχύουν οι ορισμοί του άρθρου 2 της Σύμβασης. Επιπλέον, για τους σκοπούς του παρόντος Πρωτοκόλλου, νοούνται ως:

- α) «Διάσκεψη των Μερών», η Διάσκεψη των Μερών της Σύμβασης·
- β) «Σύμβαση», η Σύμβαση για τη Βιολογική Ποικιλομορφία·
- γ) «χρησιμοποίηση γενετικών πόρων», η διεξαγωγή έρευνας και ανάπτυξης με αντικείμενο τη γενετική και/ή βιοχημική σύνθεση γενετικών πόρων, μεταξύ άλλων με την εφαρμογή βιοτεχνολογίας, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 της Σύμβασης·
- δ) «βιοτεχνολογία», όπως ορίζεται στο άρθρο 2 της Σύμβασης, κάθε τεχνολογική εφαρμογή στην οποία χρησιμοποιούνται βιολογικά συστήματα, ζωντανοί οργανισμοί ή παράγωγά τους, με σκοπό την παραγωγή ή τροποποίηση προϊόντων ή διεργασιών για συγκεκριμένη χρήση·
- ε) «παράγωγο», βιοχημική ένωση που απαντά στη φύση και προκύπτει από τη γενετική έκφραση ή τον μεταβολισμό βιολογικών ή γενετικών πόρων, έστω και αν δεν περιέχει λειτουργικές μονάδες κληρονομικότητας.

Άρθρο 3

Πεδίο εφαρμογής

Το παρόν Πρωτόκολλο εφαρμόζεται στους γενετικούς πόρους που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 15 της Σύμβασης, καθώς και στα οφέλη που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση των πόρων αυτών. Το παρόν Πρωτόκολλο εφαρμόζεται επίσης στις παραδοσιακές γνώσεις που συνδέονται με τους γενετικούς πόρους οι οποίοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης, καθώς και στα οφέλη που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση των γνώσεων αυτών.

Άρθρο 4

Σχέσεις με διεθνείς συμφωνίες και πράξεις

1. Οι διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου δεν θίγουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις συμβαλλόμενου μέρους που απορρέουν από ισχύουσα διεθνή συμφωνία, εξαιρουμένων των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των οποίων η άσκηση θα έβλαπτε ή θα απειλούσε σοβαρά τη βιολογική ποικιλομορφία. Με την παρούσα παράγραφο δεν επιδιώκεται η ιεράρχηση του Πρωτοκόλλου έναντι άλλων διεθνών πράξεων.
2. Καμία διάταξη του παρόντος Πρωτοκόλλου δεν εμποδίζει τα συμβαλλόμενα μέρη να καταρτίζουν και να εφαρμόζουν άλλες συναφείς διεθνείς συμφωνίες, συμπεριλαμβανομένων άλλων εξειδικευμένων συμφωνιών πρόσβασης και καταμερισμού των οφελών, υπό τον όρο ότι αυτές εξυπηρετούν τους στόχους της Σύμβασης και του παρόντος Πρωτοκόλλου και δεν αντιβαίνουν σε αυτούς.
3. Το παρόν Πρωτόκολλο εφαρμόζεται κατά τρόπο ώστε να αλληλοϋποστηρίζεται με άλλες, συναφείς με αυτό διεθνείς πράξεις. Θα πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι χρήσιμες και συναφείς εργασίες υπό εξέλιξη ή πρακτικές στο πλαίσιο των εν λόγω διεθνών πράξεων και σχετικών διεθνών οργανισμών, υπό τον όρο ότι αυτές εξυπηρετούν τους στόχους της Σύμβασης και του παρόντος Πρωτοκόλλου και δεν αντιβαίνουν σε αυτούς.
4. Το παρόν Πρωτόκολλο αποτελεί την πράξη εφαρμογής των διατάξεων της Σύμβασης που αφορούν την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών. Σε περίπτωση που ισχύει εξειδικευμένη διεθνής πράξη περί πρόσβασης και καταμερισμού των οφελών, η οποία συνάδει με τους στόχους της Σύμβασης και του παρόντος Πρωτοκόλλου και δεν αντιβαίνει σε αυτούς, το παρόν Πρωτόκολλο δεν εφαρμόζεται στο ή στα συμβαλλόμενα μέρη της εξειδικευμένης πράξης ως προς τον συγκεκριμένο γενετικό πόρο που καλύπτεται από την εξειδικευμένη πράξη και για τους σκοπούς της.

Άρθρο 5

Δίκαιος και ισότιμος καταμερισμός των οφελών

1. Σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφοι 3 και 7 της Σύμβασης, στα οφέλη που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση γενετικών πόρων, καθώς και από τις μετέπειτα εφαρμογές και εμπορική εκμετάλλευση, πρέπει να συμμετέχει με δίκαιο και ισότιμο τρόπο το συμβαλλόμενο μέρος που παρέχει τους πόρους αυτούς, το οποίο είναι η χώρα προέλευσής τους ή ένα συμβαλλόμενο μέρος που έχει αποκτήσει τους γενετικούς πόρους σύμφωνα με τη Σύμβαση. Ο εν λόγω καταμερισμός των οφελών συμφωνείται με βάση αμοιβαία αποδεκτούς όρους.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει νομοθετικά ή διοικητικά μέτρα ή μέτρα πολιτικής, κατά περίπτωση, με σκοπό να εξασφαλίσει ότι στα οφέλη που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση γενετικών πόρων τους οποίους κατέχουν αυτόχθονες και τοπικές κοινότητες, σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία που αφορά τα κατοχυρωμένα δικαιώματα αυτών των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων επί των συγκεκριμένων γενετικών πόρων, συμμετέχουν με δίκαιο και ισότιμο τρόπο οι εμπλεκόμενες κοινότητες, με βάση αμοιβαία αποδεκτούς όρους.

3. Για την εφαρμογή της ανωτέρω παραγράφου 1, κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει νομοθετικά ή διοικητικά μέτρα ή μέτρα πολιτικής, κατά περίπτωση.

4. Τα οφέλη είναι δυνατόν να συνίστανται σε χρηματικά και άλλα οφέλη και να περιλαμβάνουν τα απαριθμούμενα στο παράρτημα, χωρίς όμως να περιορίζονται σε αυτά.

5. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει νομοθετικά ή διοικητικά μέτρα ή μέτρα πολιτικής, κατά περίπτωση, ώστε στα οφέλη που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση παραδοσιακών γνώσεων οι οποίες συνδέονται με γενετικούς πόρους να συμμετέχουν με δίκαιο και ισότιμο τρόπο οι αυτόχθονες και τοπικές κοινότητες που κατέχουν τις γνώσεις αυτές. Ο εν λόγω καταμερισμός των οφελών συμφωνείται με βάση αμοιβαία αποδεκτούς όρους.

Άρθρο 6

Πρόσβαση στους γενετικούς πόρους

1. Κατά την άσκηση κυριαρχικών δικαιωμάτων επί φυσικών πόρων, και με την επιφύλαξη των εσωτερικών νομοθετικών διατάξεων ή ρυθμιστικών απαιτήσεων που αφορούν την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών, η πρόσβαση σε γενετικούς πόρους με σκοπό τη χρησιμοποίησή τους υπόκειται στη συναίνεση μετά από ενημέρωση του συμβαλλόμενου μέρους που παρέχει τους συγκεκριμένους πόρους, το οποίο είναι η χώρα προέλευσής τους ή ένα συμβαλλόμενο μέρος που έχει αποκτήσει τους γενετικούς πόρους σύμφωνα με τη Σύμβαση, εκτός εάν άλλως ορίσει το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος.

2. Σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο, κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα με σκοπό να εξασφαλίζεται η συναίνεση μετά από ενημέρωση ή η έγκριση και η συμμετοχή των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων για την πρόσβαση σε γενετικούς πόρους, στις περιπτώσεις που οι εν λόγω κοινότητες έχουν το κατοχυρωμένο δικαίωμα να παρέχουν πρόσβαση στους πόρους αυτούς.

3. Βάσει της ανωτέρω παραγράφου 1, κάθε συμβαλλόμενο μέρος που απαιτεί συναίνεση μετά από ενημέρωση λαμβάνει τα αναγκαία νομοθετικά ή διοικητικά μέτρα ή μέτρα πολιτικής, κατά περίπτωση, ώστε:

- α) οι εσωτερικές του νομοθετικές διατάξεις ή ρυθμιστικές απαιτήσεις που αφορούν την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών να χαρακτηρίζονται από ασφάλεια δικαίου, σαφήνεια και διαφάνεια·
- β) να προβλέπονται δίκαιοι και μη αυθαίρετοι κανόνες και διαδικασίες για την πρόσβαση σε γενετικούς πόρους·
- γ) να παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο υποβολής αιτήσεων συναίνεσης μετά από ενημέρωση·
- δ) να προβλέπεται η έκδοση σαφούς έγγραφης απόφασης από αρμόδια αρχή, με διαφάνεια και αποτελεσματικότητα σε σχέση με το κόστος και εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος·
- ε) να προβλέπεται η έκδοση άδειας ή ισοδύναμου εγγράφου κατά τον χρόνο της πρόσβασης, ως αποδεικτικού της απόφασης συναίνεσης μετά από ενημέρωση και της συμφωνίας με αμοιβαία αποδεκτούς όρους, και να ενημερώνεται αναλόγως το Κέντρο Πληροφοριών για την Πρόσβαση και τον Καταμερισμό των Οφελών·
- στ) κατά περίπτωση, και με την επιφύλαξη της εσωτερικής νομοθεσίας, να καθορίζονται κριτήρια και/ή διαδικασίες για την εξασφάλιση της συναίνεσης μετά από ενημέρωση ή της έγκρισης και της συμμετοχής των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων για την πρόσβαση σε γενετικούς πόρους· και
- ζ) να θεσπιστούν σαφείς κανόνες και διαδικασίες για την απαίτηση αμοιβαία αποδεκτών όρων και τη σχετική συμφωνία. Οι όροι αυτοί καθορίζονται εγγράφως και μπορούν να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:
 - i) ρήτρα επίλυσης διαφορών·
 - ii) όρους σχετικά με τον καταμερισμό των οφελών, συμπεριλαμβανομένου του θέματος των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας·
 - iii) όρους σχετικά με την ενδεχόμενη μετέπειτα χρήση από τρίτους· και
 - iv) όρους σχετικά με αλλαγές του επιδιωκόμενου σκοπού, κατά περίπτωση.

Άρθρο 7

Πρόσβαση σε παραδοσιακές γνώσεις που συνδέονται με γενετικούς πόρους

Σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο, κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα με σκοπό να εξασφαλίζεται ότι η πρόσβαση σε συνδεόμενες με γενετικούς πόρους παραδοσιακές γνώσεις, τις οποίες κατέχουν αυτόχθονες και τοπικές κοινότητες, παρέχεται με τη συναίνεση μετά από ενημέρωση ή την έγκριση και τη συμμετοχή των εν λόγω αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων, και ότι έχουν συμφωνηθεί αμοιβαία αποδεκτοί όροι.

Άρθρο 8

Ειδικά θέματα

Κατά την κατάρτιση και την εφαρμογή των οικείων νομοθετικών διατάξεων ή ρυθμιστικών απαιτήσεων που αφορούν την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών, κάθε συμβαλλόμενο μέρος:

- α) δημιουργεί ευνοϊκές συνθήκες για την προαγωγή της έρευνας που συμβάλλει στη διατήρηση και την αειφορική χρήση της βιολογικής ποικιλομορφίας, ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες, μεταξύ άλλων με απλουστευμένα μέτρα πρόσβασης για σκοπούς έρευνας διεξαγόμενης από μη εμπορικούς φορείς, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να καλύπτεται, σε αυτή την περίπτωση έρευνας, η αλλαγή του επιδιωκόμενου σκοπού·
- β) λαμβάνει δεόντως υπόψη τις επικρατούσες ή επικείμενες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης που απειλούν ή βλάπτουν την υγεία του ανθρώπου, των ζώων ή των φυτών, όπως κρίνεται σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο. Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να συνεκτιμούν την ανάγκη ταχείας πρόσβασης σε γενετικούς πόρους και άμεσου, δίκαιου και ισότιμου καταμερισμού των οφελών που απορρέουν από τη χρήση των συγκεκριμένων γενετικών πόρων, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή θεραπευτική αγωγή για όσους την χρειάζονται, ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες·
- γ) εξετάζει τη σημασία των γενετικών πόρων για τη διατροφή και τη γεωργία, καθώς και τον ειδικό ρόλο τους στην επισιτιστική ασφάλεια.

Άρθρο 9

Συμβολή στη διατήρηση και την αειφορική χρήση

Τα συμβαλλόμενα μέρη ενθαρρύνουν τους χρήστες και τους παρόχους να διοχετεύουν στη διατήρηση της βιολογικής ποικιλομορφίας και την αειφορική χρήση των συστατικών της στοιχείων τα οφέλη που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση γενετικών πόρων.

*Άρθρο 10***Παγκόσμιος πολυμερής μηχανισμός καταμερισμού των οφελών**

Τα συμβαλλόμενα μέρη εξετάζουν την ανάγκη ύπαρξης παγκόσμιου μηχανισμού καταμερισμού των οφελών, για την αντιμετώπιση του δίκαιου και ισότιμου καταμερισμού των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση γενετικών πόρων και παραδοσιακών γνώσεων που συνδέονται με γενετικούς πόρους σε διασυννοριακές περιπτώσεις ή σε περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν είναι δυνατόν να δοθεί ή να ληφθεί συναίνεση μετά από ενημέρωση, καθώς και τις πρακτικές λεπτομέρειες του μηχανισμού αυτού. Τα οφέλη τα οποία καταμερίζονται μέσω του εν λόγω μηχανισμού μεταξύ των χρηστών γενετικών πόρων και παραδοσιακών γνώσεων που συνδέονται με γενετικούς πόρους χρησιμοποιούνται για τη στήριξη της διατήρησης της βιολογικής ποικιλομορφίας και της αειφορικής χρήσης των συστατικών της στοιχείων σε παγκόσμια κλίμακα.

*Άρθρο 11***Διασυννοριακή συνεργασία**

1. Στις περιπτώσεις που οι ίδιοι γενετικοί πόροι απαντούν στο φυσικό τους περιβάλλον (in situ) στο έδαφος περισσότερων του ενός συμβαλλόμενων μερών, τα συγκεκριμένα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν να συνεργάζονται καταλλήλως, με τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων, κατά περίπτωση, για την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου.
2. Όταν μία ή περισσότερες αυτόχθονες και τοπικές κοινότητες διαφόρων συμβαλλόμενων μερών κατέχουν τις ίδιες παραδοσιακές γνώσεις που συνδέονται με γενετικούς πόρους, τα συγκεκριμένα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν να συνεργάζονται καταλλήλως, με τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων, για την επίτευξη του στόχου του παρόντος Πρωτοκόλλου.

*Άρθρο 12***Παραδοσιακές γνώσεις που συνδέονται με γενετικούς πόρους**

1. Κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που υπέχουν βάσει του παρόντος Πρωτοκόλλου, τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν υπόψη, όσον αφορά τις παραδοσιακές γνώσεις που συνδέονται με γενετικούς πόρους, το εθιμικό δίκαιο και τα κοινοτικά πρωτόκολλα και διαδικασίες των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων, κατά περίπτωση και σύμφωνα με το εσωτερικό δίκαιο.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη καθιερώνουν μηχανισμούς, με την ενεργό συμμετοχή των εμπλεκόμενων αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων, για την ενημέρωση των δυνητικών χρηστών παραδοσιακών γνώσεων που συνδέονται με γενετικούς πόρους

σχετικά με τις υποχρεώσεις τους, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων πρόσβασης στις γνώσεις αυτές και δίκαιου και ισότιμου καταμερισμού των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίησή τους, τα οποία διατίθενται μέσω του Κέντρου Πληροφοριών για την Πρόσβαση και τον Καταμερισμό των Οφελών.

3. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν να στηρίζουν καταλλήλως την ανάπτυξη, από τις αυτόχθονες και τοπικές κοινότητες και από τις γυναίκες των κοινοτήτων αυτών, των εξής:

- α) κοινοτικών πρωτοκόλλων σχετικά με την πρόσβαση σε παραδοσιακές γνώσεις που συνδέονται με γενετικούς πόρους, καθώς και τον δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση των γνώσεων αυτών·
- β) ελάχιστων απαιτήσεων όσον αφορά αμοιβαία αποδεκτούς όρους, ώστε να διασφαλίζεται ο δίκαιος και ισότιμος καταμερισμός των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση παραδοσιακών γνώσεων οι οποίες συνδέονται με γενετικούς πόρους· και
- γ) υποδειγμάτων συμβατικών ρητρών για τον καταμερισμό των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίηση παραδοσιακών γνώσεων οι οποίες συνδέονται με γενετικούς πόρους.

4. Κατά την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου και στο μέτρο του δυνατού, τα συμβαλλόμενα μέρη δεν περιορίζουν την εθιμική χρήση και ανταλλαγή γενετικών πόρων και των συνδεόμενων με αυτούς παραδοσιακών γνώσεων στο εσωτερικό και μεταξύ των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων σύμφωνα με τους στόχους της Σύμβασης.

Άρθρο 13

Εθνικοί κόμβοι συντονισμού και αρμόδιες εθνικές αρχές

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ορίζει εθνικό κόμβο συντονισμού για την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών, ο οποίος παρέχει τις ακόλουθες πληροφορίες:
 - α) σε όσους υποβάλλουν αίτηση πρόσβασης σε γενετικούς πόρους, πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες συναίνεσης μετά από ενημέρωση και συμφωνίας με αμοιβαία αποδεκτούς όρους, συμπεριλαμβανομένου του καταμερισμού των οφελών·
 - β) εφόσον είναι δυνατόν, σε όσους υποβάλλουν αίτηση πρόσβασης σε παραδοσιακές γνώσεις που συνδέονται με γενετικούς πόρους, πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες συναίνεσης μετά από ενημέρωση ή έγκρισης και συμμετοχής, κατά περίπτωση, των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων και συμφωνίας με αμοιβαία αποδεκτούς όρους, συμπεριλαμβανομένου του καταμερισμού των οφελών· και

γ) πληροφορίες σχετικά με τις αρμόδιες εθνικές αρχές, τις σχετικές αυτόχθονες και τοπικές κοινότητες και τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς.

Ο εθνικός κόμβος συντονισμού είναι αρμόδιος για τη σύνδεση με τη Γραμματεία.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ορίζει μία ή περισσότερες αρμόδιες εθνικές αρχές για την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών. Οι αρμόδιες εθνικές αρχές είναι υπεύθυνες, σύμφωνα με τα ισχύοντα εθνικά νομοθετικά ή διοικητικά μέτρα ή μέτρα πολιτικής, για την παροχή πρόσβασης ή, κατά περίπτωση, την έκδοση εγγράφων που αποδεικνύουν ότι πληρούνται οι απαιτήσεις πρόσβασης, καθώς και για την παροχή συμβουλών σχετικά με τις ισχύουσες διαδικασίες και απαιτήσεις όσον αφορά τη λήψη συναίνεσης μετά από ενημέρωση και τη συνομολόγηση αμοιβαία αποδεκτών όρων.

3. Το συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ορίσει μία και μόνον οντότητα ως κόμβο συντονισμού και ως αρμόδια εθνική αρχή.

4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος κοινοποιεί στη Γραμματεία τα στοιχεία επικοινωνίας του εθνικού του κόμβου συντονισμού και της ή των αρμόδιων εθνικών αρχών του, το αργότερο κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου για το μέρος αυτό. Εάν το συμβαλλόμενο μέρος ορίσει περισσότερες της μίας αρμόδιες εθνικές αρχές, διαβιβάζει στη Γραμματεία, μαζί με τη σχετική κοινοποίηση, κατάλληλες πληροφορίες για τις αρμοδιότητες καθεμίας από τις εν λόγω αρχές. Ανάλογα με την περίπτωση, στις πληροφορίες αυτές προσδιορίζεται τουλάχιστον η αρμόδια αρχή που είναι υπεύθυνη για τους ζητούμενους γενετικούς πόρους. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος γνωστοποιεί αμέσως στη Γραμματεία κάθε μεταβολή του ορισμού του εθνικού του κόμβου συντονισμού ή των στοιχείων επικοινωνίας ή των αρμοδιοτήτων της ή των αρμόδιων εθνικών αρχών του.

5. Η Γραμματεία διαθέτει, μέσω του Κέντρου Πληροφοριών για την Πρόσβαση και τον Καταμερισμό των Οφελών, τις πληροφορίες που λαμβάνει κατ' εφαρμογή της ανωτέρω παραγράφου 4.

Άρθρο 14

Κέντρο Πληροφοριών για την Πρόσβαση και τον Καταμερισμό των Οφελών και ανταλλαγή πληροφοριών

1. Ιδρύεται Κέντρο Πληροφοριών για την Πρόσβαση και τον Καταμερισμό των Οφελών, το οποίο εντάσσεται στον μηχανισμό διαλογής που προβλέπεται στο άρθρο 18 παράγραφος 3 της Σύμβασης. Το κέντρο αυτό χρησιμεύει ως μέσο ανταλλαγής των πληροφοριών που αφορούν την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών και, ειδικότερα, παρέχει πρόσβαση στις πληροφορίες τις οποίες διαβιβάζουν τα συμβαλλόμενα μέρη σε σχέση με την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Με την επιφύλαξη της προστασίας των εμπιστευτικών πληροφοριών, κάθε συμβαλλόμενο μέρος θέτει στη διάθεση του Κέντρου Πληροφοριών για την Πρόσβαση και τον Καταμερισμό των Οφελών όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται βάσει του παρόντος Πρωτοκόλλου, καθώς και όσες απαιτούνται βάσει των αποφάσεων της Διάσκεψης των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου. Οι πληροφορίες περιλαμβάνουν τα εξής:

- α) νομοθετικά και διοικητικά μέτρα και μέτρα πολιτικής που αφορούν την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών·
- β) στοιχεία του εθνικού κόμβου συντονισμού και της ή των αρμόδιων εθνικών αρχών· και
- γ) άδειες ή ισοδύναμα έγγραφα που εκδίδονται κατά τον χρόνο της πρόσβασης, ως αποδεικτικά της απόφασης για συναίνεση μετά από ενημέρωση και της συμφωνίας με αμοιβαία αποδεκτούς όρους.

3. Οι συμπληρωματικές πληροφορίες, εάν υπάρχουν, μπορούν να περιλαμβάνουν τα εξής, κατά περίπτωση:

- α) καθ' ύλη αρμόδιες αρχές των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων και πληροφορίες κατόπιν αποφάσεων·
- β) υποδείγματα συμβατικών ρητρών·
- γ) μεθόδους και εργαλεία που έχουν αναπτυχθεί για την παρακολούθηση των γενετικών πόρων· και
- δ) κώδικες δεοντολογίας και βέλτιστες πρακτικές.

4. Οι πρακτικές λεπτομέρειες της λειτουργίας του Κέντρου Πληροφοριών για την Πρόσβαση και τον Καταμερισμό των Οφελών, συμπεριλαμβανομένων των εκθέσεων σχετικά με τις δραστηριότητές του, εξετάζονται και αποφασίζονται από τη Διάσκεψη των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου κατά την πρώτη συνεδρίασή της και, στη συνέχεια, επανεξετάζονται συνεχώς.

Άρθρο 15

Συμμόρφωση με τις εσωτερικές νομοθετικές διατάξεις ή ρυθμιστικές απαιτήσεις που αφορούν την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει τα κατάλληλα, αποτελεσματικά και ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό, νομοθετικά ή διοικητικά μέτρα ή μέτρα

πολιτικής για να εξασφαλίσει ότι για τους γενετικούς πόρους που χρησιμοποιούνται εντός της περιοχής δικαιοδοσίας του έχει παρασχεθεί πρόσβαση με συναίνεση μετά από ενημέρωση και ότι έχουν συμφωνηθεί αμοιβαία αποδεκτοί όροι, όπως επιβάλλουν οι εσωτερικές νομοθετικές διατάξεις ή ρυθμιστικές απαιτήσεις του άλλου συμβαλλόμενου μέρους που αφορούν την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν τα κατάλληλα, αποτελεσματικά και ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό μέτρα για την αντιμετώπιση των περιπτώσεων έλλειψης συμμόρφωσης με τα μέτρα που θεσπίζονται σύμφωνα με την ανωτέρω παράγραφο 1.

3. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται, στο μέτρο του δυνατού και όπου ενδείκνυται, στις περιπτώσεις εικαζόμενης παράβασης των αναφερόμενων στην ανωτέρω παράγραφο 1 εσωτερικών νομοθετικών διατάξεων ή ρυθμιστικών απαιτήσεων που αφορούν την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών.

Άρθρο 16

Συμμόρφωση με τις εσωτερικές νομοθετικές διατάξεις ή ρυθμιστικές απαιτήσεις που αφορούν την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών στην περίπτωση των συνδεδεμένων με γενετικούς πόρους παραδοσιακών γνώσεων

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει τα κατάλληλα, αποτελεσματικά και ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό, νομοθετικά ή διοικητικά μέτρα ή μέτρα πολιτικής, κατά περίπτωση, για να εξασφαλίσει ότι για τις συνδεδεμένες με γενετικούς πόρους παραδοσιακές γνώσεις που χρησιμοποιούνται εντός της περιοχής δικαιοδοσίας του έχει παρασχεθεί πρόσβαση με τη συναίνεση μετά από ενημέρωση ή την έγκριση και τη συμμετοχή των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων και ότι έχουν συμφωνηθεί αμοιβαία αποδεκτοί όροι, όπως επιβάλλουν οι σχετικές με την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών εσωτερικές νομοθετικές διατάξεις ή ρυθμιστικές απαιτήσεις του άλλου συμβαλλόμενου μέρους όπου βρίσκονται οι συγκεκριμένες αυτόχθονες και τοπικές κοινότητες.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει τα κατάλληλα, αποτελεσματικά και ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό μέτρα για την αντιμετώπιση των περιπτώσεων έλλειψης συμμόρφωσης με τα μέτρα που θεσπίζονται σύμφωνα με την ανωτέρω παράγραφο 1.

3. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται, στο μέτρο του δυνατού και όπου ενδείκνυται, στις περιπτώσεις εικαζόμενης παράβασης των αναφερόμενων στην ανωτέρω παράγραφο 1 εσωτερικών νομοθετικών διατάξεων ή ρυθμιστικών απαιτήσεων που αφορούν την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών.

Άρθρο 17

Παρακολούθηση της χρησιμοποίησης γενετικών πόρων

1. Για την υποστήριξη της συμμόρφωσης, κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει μέτρα, κατά περίπτωση, με σκοπό την παρακολούθηση και την ενίσχυση της διαφάνειας όσον αφορά τη χρησιμοποίηση γενετικών πόρων. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν:

α) τον ορισμό ενός ή περισσότερων σημείων ελέγχου, ως εξής:

i) Τα ορισθέντα σημεία ελέγχου θα συλλέγουν ή θα λαμβάνουν, κατά περίπτωση, κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με τη συναίνεση μετά από ενημέρωση, την πηγή του γενετικού πόρου, τη συνομολόγηση αμοιβαία αποδεκτών όρων και/ή τη χρησιμοποίηση γενετικών πόρων, κατά περίπτωση.

ii) Κατά περίπτωση και ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ορισθέντος σημείου ελέγχου, κάθε συμβαλλόμενο μέρος απαιτεί από τους χρήστες γενετικών πόρων να παρέχουν τις πληροφορίες που καθορίζονται στο ανωτέρω εδάφιο σε ορισθέν σημείο ελέγχου. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει τα κατάλληλα, αποτελεσματικά και ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό μέτρα για την αντιμετώπιση των περιπτώσεων έλλειψης συμμόρφωσης.

iii) Με την επιφύλαξη της προστασίας των εμπιστευτικών πληροφοριών, οι εν λόγω πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων όσων προέρχονται από διεθνώς αναγνωρισμένα πιστοποιητικά συμμόρφωσης, εφόσον υπάρχουν, θα παρέχονται στις καθ' ύλη αρμόδιες εθνικές αρχές, στο συμβαλλόμενο μέρος που παρέχει συναίνεση μετά από ενημέρωση και στο Κέντρο Πληροφοριών για την Πρόσβαση και τον Καταμερισμό των Οφελών, κατά περίπτωση.

iv) Τα σημεία ελέγχου πρέπει να είναι αποτελεσματικά, να επιφορτίζονται με αρμοδιότητες συναφείς με την εφαρμογή του παρόντος στοιχείου α) και να είναι συναφή με τη χρησιμοποίηση γενετικών πόρων ή με τη συλλογή σχετικών πληροφοριών, μεταξύ άλλων σε κάθε στάδιο της έρευνας, της ανάπτυξης, της καινοτομίας, πριν τη διάθεση στην αγορά (pre-commercialization) και της εμπορίας (commercialization).

β) την ενθάρρυνση των χρηστών και των παρόχων γενετικών πόρων να προβλέπουν στους αμοιβαία αποδεκτούς όρους την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την τήρηση των όρων αυτών, μεταξύ άλλων συμπεριλαμβάνοντας απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων και

γ) την ενθάρρυνση της χρήσης αποτελεσματικών σε σχέση με το κόστος εργαλείων και συστημάτων επικοινωνιών.

2. Η άδεια ή το ισοδύναμο έγγραφο που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3 στοιχείο ε) και τίθεται στη διάθεση του Κέντρου Πληροφοριών για την

Πρόσβαση και τον Καταμερισμό των Οφελών αποτελεί διεθνώς αναγνωρισμένο πιστοποιητικό συμμόρφωσης.

3. Τα διεθνώς αναγνωρισμένα πιστοποιητικά συμμόρφωσης χρησιμεύουν ως αποδεικτικά του ότι για τους γενετικούς πόρους τους οποίους καλύπτουν έχει παρασχεθεί πρόσβαση με συναίνεση μετά από ενημέρωση και ότι έχουν συμφωνηθεί αμοιβαία αποδεκτοί όροι, όπως επιβάλλουν οι σχετικές με την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών εσωτερικές νομοθετικές διατάξεις ή ρυθμιστικές απαιτήσεις του συμβαλλόμενου μέρους που παρέχει τη συναίνεση μετά από ενημέρωση.

4. Το διεθνώς αναγνωρισμένο πιστοποιητικό συμμόρφωσης περιέχει τουλάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες, εφόσον δεν είναι εμπιστευτικές:

- α) εκδίδουσα αρχή,
- β) ημερομηνία έκδοσης,
- γ) πάροχος,
- δ) μοναδικό αναγνωριστικό του πιστοποιητικού,
- ε) φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο παρασχέθηκε συναίνεση μετά από ενημέρωση,
- στ) θεματικό πεδίο ή γενετικοί πόροι που καλύπτονται από το πιστοποιητικό,
- ζ) επιβεβαίωση της συνομολόγησης αμοιβαία αποδεκτών όρων,
- η) επιβεβαίωση της συναίνεσης μετά από ενημέρωση, και
- θ) εμπορική και/ή μη εμπορική χρήση.

Άρθρο 18

Τήρηση των αμοιβαία αποδεκτών όρων

1. Κατά την εφαρμογή του άρθρου 6 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημείο i) και του άρθρου 7, κάθε συμβαλλόμενο μέρος ενθαρρύνει τους παρόχους και τους χρήστες γενετικών πόρων και/ή παραδοσιακών γνώσεων που συνδέονται με γενετικούς πόρους να συμπεριλαμβάνουν στους αμοιβαία αποδεκτούς όρους, κατά περίπτωση, διατάξεις για την επίλυση διαφορών, μεταξύ των οποίων:

- α) το Δικαστήριο στο οποίο θα προσφεύγουν για την επίλυση διαφορών,

- β) το εφαρμοστέο δίκαιο, και/ή
- γ) επιλογές εναλλακτικής επίλυσης διαφορών, όπως η διαμεσολάβηση και η διαιτησία.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει ότι, σε περίπτωση διαφορών που ανακύπτουν από αμοιβαία αποδεκτούς όρους, η έννομη τάξη του παρέχει τη δυνατότητα προσφυγής, σύμφωνα με τις ισχύουσες δικαιοδοτικές απαιτήσεις.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει αποτελεσματικά μέτρα, κατά περίπτωση, σχετικά με:
- α) την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, και
- β) τη χρησιμοποίηση μηχανισμών αμοιβαίας αναγνώρισης και εκτέλεσης αλλοδαπών δικαστικών και διαιτητικών αποφάσεων.
4. Η αποτελεσματικότητα του παρόντος άρθρου επανεξετάζεται από τη Διάσκεψη των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου, σύμφωνα με το άρθρο 31 αυτού.

Άρθρο 19

Υποδείγματα συμβατικών ρητρών

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ενθαρρύνει, κατά περίπτωση, την εκπόνηση, επικαιροποίηση και χρήση τομεακών και διατομεακών υποδειγμάτων συμβατικών ρητρών για τους αμοιβαία αποδεκτούς όρους.
2. Η Διάσκεψη των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου διενεργεί, κατά διαστήματα, απολογισμό της χρήσης τομεακών και διατομεακών υποδειγμάτων συμβατικών ρητρών.

Άρθρο 20

Κώδικες δεοντολογίας, κατευθυντήριες γραμμές και βέλτιστες πρακτικές και/ή πρότυπα

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ενθαρρύνει, κατά περίπτωση, την εκπόνηση, επικαιροποίηση και χρήση προαιρετικών κωδίκων δεοντολογίας, κατευθυντήριων

γραμμών και βέλτιστων πρακτικών και/ή προτύπων για την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών.

2. Η Διάσκεψη των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου διενεργεί, κατά διαστήματα, απολογισμό της χρήσης προαιρετικών κωδίκων δεοντολογίας, κατευθυντήριων γραμμών και βέλτιστων πρακτικών και/ή προτύπων, και εξετάζει το ενδεχόμενο έγκρισης ειδικών κωδίκων δεοντολογίας, κατευθυντήριων γραμμών και βέλτιστων πρακτικών και/ή προτύπων.

Άρθρο 21

Ευαισθητοποίηση

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει μέτρα ευαισθητοποίησης στη σημασία των γενετικών πόρων και των παραδοσιακών γνώσεων που συνδέονται με γενετικούς πόρους, καθώς και στα σχετικά ζητήματα πρόσβασης και καταμερισμού των οφελών. Τα μέτρα αυτά είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- α) προβολή του παρόντος Πρωτοκόλλου και του στόχου του·
- β) διοργάνωση συναντήσεων των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων με τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς·
- γ) σύσταση και διατήρηση υπηρεσίας βοήθειας (help desk) για τις αυτόχθονες και τοπικές κοινότητες και τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς·
- δ) διάδοση πληροφοριών μέσω εθνικού κέντρου πληροφοριών·
- ε) προώθηση προαιρετικών κωδίκων δεοντολογίας, κατευθυντήριων γραμμών και βέλτιστων πρακτικών και/ή προτύπων, κατόπιν διαβουλεύσεων με τις αυτόχθονες και τοπικές κοινότητες και τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς·
- στ) προώθηση των εγχώριων, περιφερειακών και διεθνών ανταλλαγών πείρας, κατά περίπτωση·
- ζ) εκπαίδευση και κατάρτιση των χρηστών και των παρόχων γενετικών πόρων και παραδοσιακών γνώσεων που συνδέονται με γενετικούς πόρους σχετικά με τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών·
- η) συμμετοχή των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων και των σχετικών ενδιαφερόμενων φορέων στην εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου· και
- θ) συνειδητοποίηση των κοινοτικών πρωτοκόλλων και διαδικασιών των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων.

Άρθρο 22

Δυναμικότητα

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται για τη δημιουργία και ανάπτυξη δυναμικότητας και για την ενίσχυση των ανθρώπινων πόρων και των θεσμικών ικανοτήτων αποτελεσματικής εφαρμογής του παρόντος Πρωτοκόλλου στα συμβαλλόμενα μέρη που είναι αναπτυσσόμενες χώρες, ειδικότερα στις λιγότερο ανεπτυγμένες και στα μικρά νησιωτικά αναπτυσσόμενα κράτη μεταξύ αυτών, καθώς και στα συμβαλλόμενα μέρη με οικονομία σε μεταβατικό στάδιο, μεταξύ άλλων μέσω υφιστάμενων παγκόσμιων, περιφερειακών, υποπεριφερειακών και εθνικών θεσμικών οργάνων και οργανισμών. Στο πλαίσιο αυτό, τα συμβαλλόμενα μέρη θα πρέπει να διευκολύνουν τη συμμετοχή των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων και των σχετικών ενδιαφερόμενων φορέων, συμπεριλαμβανομένων των μη κυβερνητικών οργανώσεων και του ιδιωτικού τομέα.

2. Για τη δημιουργία και ανάπτυξη δυναμικότητας εφαρμογής του παρόντος Πρωτοκόλλου, λαμβάνονται πλήρως υπόψη οι ανάγκες σε χρηματοοικονομικούς πόρους των συμβαλλομένων μερών που είναι αναπτυσσόμενες χώρες, ειδικότερα των λιγότερο ανεπτυγμένων και των μικρών νησιωτικών αναπτυσσόμενων κρατών μεταξύ αυτών, και των συμβαλλομένων μερών με οικονομία σε μεταβατικό στάδιο, σύμφωνα με τις αντίστοιχες διατάξεις της Σύμβασης.

3. Ως βάση για τη λήψη κατάλληλων μέτρων εφαρμογής του παρόντος Πρωτοκόλλου, τα συμβαλλόμενα μέρη που είναι αναπτυσσόμενες χώρες, ειδικότερα οι λιγότερο ανεπτυγμένες και τα μικρά νησιωτικά αναπτυσσόμενα κράτη μεταξύ αυτών, καθώς και τα συμβαλλόμενα μέρη με οικονομία σε μεταβατικό στάδιο, θα πρέπει να προσδιορίζουν τις εθνικές τους ανάγκες και προτεραιότητες από πλευράς δυναμικότητας μέσω εθνικών αυτοαξιολογήσεων δυναμικότητας. Κατά τη διαδικασία αυτή, τα εν λόγω μέρη θα πρέπει να υποστηρίζουν τις σχετικές με τη δυναμικότητα ανάγκες και προτεραιότητες των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων και των σχετικών ενδιαφερόμενων φορέων, όπως προσδιορίζονται από τους ίδιους, δίνοντας έμφαση στις ανάγκες και προτεραιότητες των γυναικών από πλευράς δυναμικότητας.

4. Η δημιουργία και ανάπτυξη δυναμικότητας για την υποστήριξη της εφαρμογής του παρόντος Πρωτοκόλλου μπορεί να καλύπτει, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα βασικά πεδία:

- α) ικανότητα εφαρμογής του παρόντος Πρωτοκόλλου και εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτό·
- β) ικανότητα διαπραγμάτευσης αμοιβαία αποδεκτών όρων·

γ) ικανότητα κατάρτισης, εφαρμογής και επιβολής εσωτερικών νομοθετικών και διοικητικών μέτρων, καθώς και μέτρων πολιτικής για την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών και

δ) ικανότητα των χωρών να αναπτύσσουν τις ενδογενείς ερευνητικές τους δυνατότητες με στόχο την προσθήκη αξίας στους οικείους γενετικούς πόρους.

5. Τα μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με τις ανωτέρω παραγράφους 1 έως 4 είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

α) νομική και θεσμική ανάπτυξη·

β) προαγωγή της ισότητας και της δικαιοσύνης κατά τις διαπραγματεύσεις, όπως π.χ. κατάρτιση στη διαπραγμάτευση αμοιβαία αποδεκτών όρων·

γ) παρακολούθηση και επιβολή της συμμόρφωσης·

δ) χρησιμοποίηση των βέλτιστων διαθέσιμων εργαλείων επικοινωνιών και διαδικτυακών συστημάτων για δραστηριότητες πρόσβασης και καταμερισμού των οφελών·

ε) ανάπτυξη και χρήση μεθόδων αποτίμησης·

στ) βιοαναζήτηση (bioprospecting) και τις σχετικές έρευνες και ταξινομικές μελέτες·

ζ) μεταφορά τεχνολογίας και υποδομές και τεχνικές ικανότητες που θα καταστήσουν διατηρήσιμη αυτή τη μεταφορά·

η) ενίσχυση της συμβολής των δραστηριοτήτων πρόσβασης και καταμερισμού των οφελών στη διατήρηση της βιολογικής ποικιλομορφίας και στην αειφορική χρήση των συστατικών της στοιχείων·

θ) ειδικά μέτρα για την αύξηση των ικανοτήτων των σχετικών ενδιαφερόμενων φορέων από πλευράς πρόσβασης και καταμερισμού των οφελών και

ι) ειδικά μέτρα για την αύξηση των ικανοτήτων των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων, με έμφαση στην ενίσχυση των ικανοτήτων των γυναικών τους, από πλευράς πρόσβασης στους γενετικούς πόρους και/ή σε παραδοσιακές γνώσεις που συνδέονται με αυτούς.

6. Θα πρέπει να παρέχονται στο Κέντρο Πληροφοριών για την Πρόσβαση και τον Καταμερισμό των Οφελών πληροφορίες σχετικά με τις πρωτοβουλίες δημιουργίας και ανάπτυξης δυναμικότητας, οι οποίες αναλαμβάνονται σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο σύμφωνα με τις ανωτέρω παραγράφους 1 έως 5, ώστε να

προωθούνται η συνέργεια και ο συντονισμός στο πεδίο της δημιουργίας και ανάπτυξης δυναμικότητας για την πρόσβαση και τον καταμερισμό των οφελών.

Άρθρο 23

Μεταφορά τεχνολογίας και τεχνολογική σύμπραξη και συνεργασία

Σύμφωνα με τα άρθρα 15, 16, 18 και 19 της Σύμβασης, τα συμβαλλόμενα μέρη χρησιμοποιούν τη σύμπραξη και τη συνεργασία σε προγράμματα τεχνικής και επιστημονικής έρευνας και ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών δραστηριοτήτων με αντικείμενο τη βιοτεχνολογία, ως μέσο επίτευξης του στόχου του παρόντος Πρωτοκόλλου. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προάγουν και να ενθαρρύνουν την πρόσβαση των συμβαλλομένων μερών που είναι αναπτυσσόμενες χώρες, ειδικότερα των λιγότερο ανεπτυγμένων και των μικρών νησιωτικών αναπτυσσόμενων κρατών μεταξύ αυτών, και των συμβαλλομένων μερών με οικονομία σε μεταβατικό στάδιο, στην τεχνολογία, καθώς και τη μεταφορά τεχνολογίας σε αυτά, ώστε να καταστεί δυνατή η ανάπτυξη και ενίσχυση ισχυρής και βιώσιμης τεχνολογικής και επιστημονικής βάσης για την επίτευξη των στόχων της Σύμβασης και του παρόντος Πρωτοκόλλου. Οι εν λόγω συλλογικές δραστηριότητες αναπτύσσονται, κατά το δυνατόν και όπου ενδείκνυται, στο ή στα συμβαλλόμενα μέρη που παρέχουν τους γενετικούς πόρους, τα οποία είναι οι χώρες προέλευσής τους ή συμβαλλόμενα μέρη που έχουν αποκτήσει τους γενετικούς πόρους σύμφωνα με τη Σύμβαση, και με τη συμμετοχή του ή των εν λόγω συμβαλλομένων μερών.

Άρθρο 24

Μη συμβαλλόμενα μέρη

Τα συμβαλλόμενα μέρη προτρέπουν τρίτα μέρη να προσχωρήσουν στο παρόν Πρωτόκολλο και να συνεισφέρουν κατάλληλες πληροφορίες στο Κέντρο Πληροφοριών για την Πρόσβαση και τον Καταμερισμό των Οφελών.

Άρθρο 25

Χρηματοδοτικός μηχανισμός και χρηματοοικονομικοί πόροι

1. Κατά την εξέταση των χρηματοοικονομικών πόρων για την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου, τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν υπόψη τις διατάξεις του άρθρου 20 της Σύμβασης.
2. Ο χρηματοδοτικός μηχανισμός της Σύμβασης αποτελεί τον χρηματοδοτικό μηχανισμό του παρόντος Πρωτοκόλλου.
3. Όσον αφορά τη δημιουργία και ανάπτυξη δυναμικότητας, που αναφέρεται στο άρθρο 22 του παρόντος Πρωτοκόλλου, όταν η Διάσκεψη των Μερών που λειτουργεί

ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου παρέχει κατευθύνσεις για τον χρηματοδοτικό μηχανισμό που αναφέρεται στην ανωτέρω παράγραφο 2, προς εξέταση από τη Διάσκεψη των Μερών, λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες σε χρηματοοικονομικούς πόρους των συμβαλλομένων μερών που είναι αναπτυσσόμενες χώρες, ειδικότερα των λιγότερο ανεπτυγμένων και των μικρών νησιωτικών αναπτυσσόμενων κρατών μεταξύ αυτών, και των συμβαλλομένων μερών με οικονομία σε μεταβατικό στάδιο, καθώς και τις σχετικές με τη δυναμικότητα ανάγκες και προτεραιότητες των αυτοχθόνων και τοπικών κοινοτήτων και των γυναικών τους.

4. Στο πλαίσιο της ανωτέρω παραγράφου 1, τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν επίσης υπόψη τις ανάγκες των συμβαλλομένων μερών που είναι αναπτυσσόμενες χώρες, ειδικότερα των λιγότερο ανεπτυγμένων και των μικρών νησιωτικών αναπτυσσόμενων κρατών μεταξύ αυτών, και των συμβαλλομένων μερών με οικονομία σε μεταβατικό στάδιο, κατά τις προσπάθειές τους να προσδιορίσουν και να εφαρμόσουν τις απαιτήσεις τους σχετικά με τη δημιουργία και ανάπτυξη δυναμικότητας για την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου.

5. Στις διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, οι κατευθυντήριες γραμμές για τον χρηματοδοτικό μηχανισμό της Σύμβασης, που περιλαμβάνονται στις σχετικές αποφάσεις της Διάσκεψης των Μερών, συμπεριλαμβανομένων όσων είχαν συμφωνηθεί πριν από την έγκριση του παρόντος Πρωτοκόλλου.

6. Τα συμβαλλόμενα μέρη που είναι ανεπτυγμένες χώρες μπορούν επίσης να παρέχουν χρηματοοικονομικούς και άλλους πόρους για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Πρωτοκόλλου, τα δε συμβαλλόμενα μέρη που είναι αναπτυσσόμενες χώρες και χώρες με οικονομία σε μεταβατικό στάδιο μπορούν να επωφελούνται από τους πόρους αυτούς, μέσω διμερών, περιφερειακών και πολυμερών διαύλων.

Άρθρο 26

Διάσκεψη των μερών λειτουργούσα ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος πρωτοκόλλου

1. Η Διάσκεψη των Μερών λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης που δεν είναι μέρη του παρόντος Πρωτοκόλλου μπορούν να συμμετέχουν ως παρατηρητές στις εργασίες οποιασδήποτε συνεδρίασης της Διάσκεψης των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου. Όταν η Διάσκεψη των Μερών λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος

Πρωτοκόλλου, λαμβάνονται αποφάσεις δυνάμει του παρόντος Πρωτοκόλλου αποκλειστικά και μόνο από τα συμβαλλόμενα μέρη του.

3. Όταν η Διάσκεψη των Μερών λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου, τα μέλη του Προεδρείου της Διάσκεψης των Μερών που αντιπροσωπεύουν συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης, τα οποία όμως δεν είναι μέρη του παρόντος Πρωτοκόλλου κατά τον δεδομένο χρόνο, αντικαθίστανται από μέλη που εκλέγονται από τα συμβαλλόμενα μέρη του παρόντος Πρωτοκόλλου μεταξύ των συμβαλλομένων μερών.

4. Η Διάσκεψη των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου εξετάζει τακτικά την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου και λαμβάνει, στο πλαίσιο της εντολής της, τις αναγκαίες αποφάσεις για την προαγωγή της αποτελεσματικής εφαρμογής του. Ασκή τα καθήκοντα που της ανατίθενται με το παρόν Πρωτόκολλο και:

- α) διατυπώνει συστάσεις για οποιοδήποτε θέμα, που κρίνονται αναγκαίες για την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου·
- β) συγκροτεί τα επικουρικά σώματα που κρίνονται αναγκαία για την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου·
- γ) επιδιώκει και αξιοποιεί, κατά περίπτωση, τις υπηρεσίες και τη συνεργασία των αρμοδίων διεθνών οργανισμών και των διακυβερνητικών και μη κυβερνητικών φορέων, καθώς και τις πληροφορίες που αυτοί παρέχουν·
- δ) καθορίζει τη μορφή και τη συχνότητα διαβίβασης των πληροφοριών που πρέπει να υποβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 29 του παρόντος Πρωτοκόλλου, και εξετάζει τις πληροφορίες αυτές, καθώς και τις εκθέσεις που υποβάλλονται από επικουρικό σώμα·
- ε) εξετάζει και εγκρίνει, κατά τα δέοντα, τροπολογίες του παρόντος Πρωτοκόλλου και του παραρτήματός του, καθώς και τυχόν πρόσθετα παραρτήματα του παρόντος Πρωτοκόλλου που κρίνονται αναγκαία για την εφαρμογή του· και
- στ) ασκεί κάθε άλλο καθήκον που απαιτείται για την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου.

5. Οι διαδικαστικοί κανόνες της Διάσκεψης των Μερών και οι χρηματοδοτικοί κανόνες της Σύμβασης εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, δυνάμει του παρόντος Πρωτοκόλλου, εκτός αντίθετης ομόφωνης απόφασης της Διάσκεψης των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου.

6. Η πρώτη συνεδρίαση της Διάσκεψης των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου συγκαλείται από τη Γραμματεία και συμπίπτει με την πρώτη προγραμματισμένη συνεδρίαση της Διάσκεψης των Μερών μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου. Οι επόμενες τακτικές συνεδριάσεις της Διάσκεψης των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου συμπίπτουν με τις τακτικές συνεδριάσεις της Διάσκεψης των Μερών, εκτός αντίθετης απόφασης της Διάσκεψης των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου.

7. Έκτακτες συνεδριάσεις της Διάσκεψης των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου συγκαλούνται όποτε αυτή το κρίνει αναγκαίο ή κατόπιν γραπτού αιτήματος συμβαλλόμενου μέρους, υπό τον όρο ότι το σχετικό αίτημα θα υποστηρίζεται από το ένα τρίτο τουλάχιστον των συμβαλλομένων μερών, εντός έξι μηνών από την κοινοποίησή του στα συμβαλλόμενα μέρη από τη Γραμματεία.

8. Τα Ηνωμένα Έθνη, οι εξειδικευμένοι οργανισμοί τους και ο Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας, καθώς και κάθε κράτος μέλος ή παρατηρητής τους που δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος της Σύμβασης, μπορούν να εκπροσωπούνται ως παρατηρητές στις συνεδριάσεις της Διάσκεψης των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου. Οποιοσδήποτε φορέας ή οργανισμός – εθνικός ή διεθνής, κυβερνητικός ή μη – σχετικός με τα θέματα που καλύπτει το παρόν Πρωτόκολλο και ο οποίος ενημερώνει τη Γραμματεία για την επιθυμία του να εκπροσωπηθεί ως παρατηρητής σε συνεδρίαση της Διάσκεψης των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου, μπορεί να γίνει δεκτός με την ιδιότητα αυτή, εκτός εάν αντιταχθεί το ένα τρίτο τουλάχιστον των παρόντων συμβαλλομένων μερών. Εκτός αντίθετων διατάξεων του παρόντος άρθρου, η αποδοχή και η συμμετοχή παρατηρητών υπόκεινται στους διαδικαστικούς κανόνες που αναφέρονται στην ανωτέρω παράγραφο 5.

Άρθρο 27

Επικουρικά σώματα

1. Κάθε επικουρικό σώμα που συγκροτείται από τη Σύμβαση ή βάσει αυτής μπορεί να τίθεται στην υπηρεσία του παρόντος Πρωτοκόλλου, μεταξύ άλλων με απόφαση της Διάσκεψης των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου. Στη σχετική απόφαση προσδιορίζονται τα προς ανάληψη καθήκοντα.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης που δεν είναι μέρη του παρόντος Πρωτοκόλλου μπορούν να συμμετέχουν ως παρατηρητές στις εργασίες οποιασδήποτε συνεδρίασης των εν λόγω επικουρικών σωμάτων. Όταν επικουρικό

σώμα της Σύμβασης λειτουργεί ως επικουρικό σώμα του παρόντος Πρωτοκόλλου, λαμβάνονται αποφάσεις δυνάμει του παρόντος Πρωτοκόλλου αποκλειστικά και μόνο από τα συμβαλλόμενα μέρη του.

3. Όταν επικουρικό σώμα της Σύμβασης ασκεί τα καθήκοντά του για θέματα που αφορούν το παρόν Πρωτόκολλο, τα μέλη του Προεδρείου του συγκεκριμένου επικουρικού σώματος που αντιπροσωπεύουν συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης, τα οποία όμως δεν είναι μέρη του παρόντος Πρωτοκόλλου κατά τον δεδομένο χρόνο, αντικαθίστανται από μέλη που εκλέγονται από τα συμβαλλόμενα μέρη του παρόντος Πρωτοκόλλου μεταξύ των συμβαλλομένων μερών.

Άρθρο 28

Γραμματεία

1. Γραμματειακές υπηρεσίες για το παρόν Πρωτόκολλο παρέχει η Γραμματεία που έχει συσταθεί δυνάμει του άρθρου 24 της Σύμβασης.
2. Το άρθρο 24 παράγραφος 1 της Σύμβασης, το οποίο αφορά τα καθήκοντα της Γραμματείας, εφαρμόζεται, τηρουμένων των αναλογιών, στο παρόν Πρωτόκολλο.
3. Στον βαθμό που είναι χωριστές, οι δαπάνες γραμματειακών υπηρεσιών για το παρόν Πρωτόκολλο βαρύνουν τα συμβαλλόμενα μέρη του. Η Διάσκεψη των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου αποφασίζει, κατά την πρώτη συνεδρίασή της, για τις προς τούτο απαραίτητες δημοσιονομικές ρυθμίσεις.

Άρθρο 29

Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρακολουθεί την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που υπέχει δυνάμει του παρόντος Πρωτοκόλλου και υποβάλλει στη Διάσκεψη των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου εκθέσεις σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνει για την εφαρμογή του παρόντος Πρωτοκόλλου, με τη συχνότητα και τη μορφή που θα καθοριστούν από τη Διάσκεψη των Μερών η οποία λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 30

Διαδικασίες και μηχανισμοί για την προαγωγή της συμμόρφωσης με τον παρόν πρωτόκολλο

Η Διάσκεψη των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου εξετάζει και εγκρίνει, κατά την πρώτη συνεδρίασή της, διαδικασίες συνεργασίας και θεσμικούς μηχανισμούς για την προαγωγή της συμμόρφωσης με τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου και για την αντιμετώπιση των περιπτώσεων έλλειψης συμμόρφωσης. Οι εν λόγω διαδικασίες και μηχανισμοί περιλαμβάνουν διατάξεις για την παροχή συμβουλών ή αρωγής, κατά περίπτωση, διαφέρουν από τις διαδικασίες και τους μηχανισμούς επίλυσης διαφορών που προβλέπονται στο άρθρο 27 της Σύμβασης και εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των τελευταίων.

Άρθρο 31

Αξιολόγηση και επανεξέταση

Η Διάσκεψη των Μερών που λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου αναλαμβάνει την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του παρόντος Πρωτοκόλλου, μετά την παρέλευση τεσσάρων ετών από την έναρξη ισχύος του και, στη συνέχεια, με τη συχνότητα που θα καθοριστεί από τη Διάσκεψη των Μερών η οποία λειτουργεί ως σύνοδος των συμβαλλομένων μερών του παρόντος Πρωτοκόλλου.

Άρθρο 32

Υπογραφή

Το παρόν Πρωτόκολλο θα είναι ανοικτό προς υπογραφή από τα συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης στην έδρα των Ηνωμένων Εθνών, στη Νέα Υόρκη, από τις 2 Φεβρουαρίου 2011 έως την 1η Φεβρουαρίου 2012.

Άρθρο 33

Έναρξη ισχύος

1. Το παρόν Πρωτόκολλο αρχίζει να ισχύει την ενεννηκοστή ημέρα από την ημερομηνία κατάθεσης του πεντηκοστού εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης από κράτη ή περιφερειακούς οργανισμούς οικονομικής ολοκλήρωσης που είναι συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης.
2. Το παρόν Πρωτόκολλο αρχίζει να ισχύει για κράτος ή περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ολοκλήρωσης που το επικυρώνει, το αποδέχεται ή το εγκρίνει ή προσχωρεί σε αυτό μετά την κατάθεση του πεντηκοστού εγγράφου, η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 1 ανωτέρω, την ενεννηκοστή ημέρα από την ημερομηνία κατά την οποία το εν λόγω κράτος ή περιφερειακός οργανισμός

οικονομικής ολοκλήρωσης καταθέτει το οικείο έγγραφο επικύρωσης, αποδοχής, έγκρισης ή προσχώρησης ή κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της Σύμβασης για το συγκεκριμένο κράτος ή περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ολοκλήρωσης, εάν αυτή είναι μεταγενέστερη.

3. Για τους σκοπούς των παραγράφων 1 και 2 ανωτέρω, έγγραφο που κατατίθεται από περιφερειακό οργανισμό οικονομικής ολοκλήρωσης δεν λογίζεται ως επιπρόσθετο αυτών που έχουν κατατεθεί από κράτη μέλη του εν λόγω οργανισμού.

Άρθρο 34

Επιφυλάξεις

Δεν επιτρέπεται η διατύπωση επιφυλάξεων σχετικά με το παρόν Πρωτόκολλο.

Άρθρο 35

Αποχώρηση

1. Οποιαδήποτε στιγμή μετά την παρέλευση δύο ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος Πρωτοκόλλου για συμβαλλόμενο μέρος, το συγκεκριμένο μέρος δύναται να αποχωρήσει από το παρόν Πρωτόκολλο, με έγγραφη κοινοποίηση στον Θεματοφύλακα.

2. Η αποχώρηση αυτή πραγματοποιείται μετά την παρέλευση ενός έτους από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης από τον Θεματοφύλακα ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία, που είναι δυνατόν να προσδιορίζεται στην κοινοποίηση της αποχώρησης.

Άρθρο 36

Αυθεντικά κείμενα

Το πρωτότυπο του παρόντος Πρωτοκόλλου, του οποίου τα κείμενα στην αγγλική, αραβική, γαλλική, ισπανική, κινεζική και ρωσική γλώσσα είναι εξίσου αυθεντικά, κατατίθεται στον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

ΣΕ ΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΕΡΩ, οι υπογράφοντες, δεόντως εξουσιοδοτημένοι προς τούτο, υπέγραψαν το παρόν Πρωτόκολλο κατά τις αναγραφόμενες ημερομηνίες.

ΕΓΙΝΕ στη Ναγκόγια, στις είκοσι εννέα Οκτωβρίου δύο χιλιάδες δέκα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΟΦΕΛΗ

1. Τα χρηματικά οφέλη είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα, χωρίς να περιορίζονται σε αυτά:

- α) Τέλη πρόσβασης / τέλος ανά συλλεγόμενο ή με άλλον τρόπο αποκτώμενο δείγμα
- β) Αρχικές πληρωμές
- γ) Ενδιάμεσες πληρωμές βάσει οροσήμων
- δ) Καταβολή δικαιωμάτων
- ε) Τέλη αδειών σε περίπτωση εμπορικής εκμετάλλευσης
- στ) Ειδικά τέλη προς καταβολή σε καταπιστευματικά ταμεία που στηρίζουν τη διατήρηση και την αειφορική χρήση της βιοποικιλότητας
- ζ) Μισθοί και προνομιακοί όροι, σε περίπτωση αμοιβαίας συμφωνίας
- η) Χρηματοδότηση έρευνας
- θ) Κοινές επιχειρήσεις
- ι) Συγκυριότητα των σχετικών δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας

2. Τα άλλα οφέλη πλην των χρηματικών είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα, χωρίς να περιορίζονται σε αυτά:

- α) Από κοινού χρησιμοποίηση αποτελεσμάτων της έρευνας και ανάπτυξης
- β) Σύμπραξη, συνεργασία και συμβολή σε προγράμματα επιστημονικής έρευνας και ανάπτυξης, ιδίως σε ερευνητικές δραστηριότητες με αντικείμενο τη βιοτεχνολογία, κατά το δυνατόν στο συμβαλλόμενο μέρος που παρέχει τους γενετικούς πόρους

- γ) Συμμετοχή στην ανάπτυξη προϊόντων
- δ) Σύμπραξη, συνεργασία και συμβολή στην εκπαίδευση και κατάρτιση
- ε) Άδειες εισόδου σε εγκαταστάσεις διατήρησης γενετικών πόρων εκτός του φυσικού τους περιβάλλοντος (*ex situ*) και σε βάσεις δεδομένων
- στ) Μεταβίβαση γνώσεων και τεχνολογίας στον πάροχο των γενετικών πόρων υπό δίκαιους και ευνοϊκότερους όρους, μεταξύ άλλων με παραχωρήσεις και προνομιακούς όρους κατόπιν συμφωνίας, και ειδικότερα γνώσεων και τεχνολογίας που αξιοποιούν γενετικούς πόρους, συμπεριλαμβανομένης της βιοτεχνολογίας, ή έχουν σημασία για τη διατήρηση και την αειφορική χρήση της βιολογικής ποικιλομορφίας
- ζ) Ενίσχυση των ικανοτήτων μεταφοράς τεχνολογίας
- η) Δημιουργία θεσμικής δυναμικότητας
- θ) Ανθρώπινοι και υλικοί πόροι για την ενίσχυση των ικανοτήτων διαχείρισης και εφαρμογής των σχετικών με την πρόσβαση ρυθμίσεων
- ι) Κατάρτιση σε θέματα γενετικών πόρων με την πλήρη συμμετοχή των χωρών που παρέχουν γενετικούς πόρους και, κατά το δυνατόν, στις χώρες αυτές
- ια) Πρόσβαση σε επιστημονικά στοιχεία που αφορούν τη διατήρηση και την αειφορική χρήση της βιολογικής ποικιλομορφίας, συμπεριλαμβανομένων των καταλόγων απογραφής βιολογικών υλικών και των ταξινομικών μελετών
- ιβ) Συμβολή στην τοπική οικονομία
- ιγ) Έρευνα με γνώμονα τις πρωταρχικές ανάγκες, όπως η υγεία και η επισιτιστική ασφάλεια, λαμβανομένων υπόψη των εγχώριων χρήσεων των γενετικών πόρων στο συμβαλλόμενο μέρος που τους παρέχει
- ιδ) Θεσμικές και επαγγελματικές σχέσεις που μπορούν να προκύψουν από συμφωνίες πρόσβασης και καταμερισμού των οφελών και οι συνακόλουθες δραστηριότητες συνεργασίας
- ιε) Οφέλη από πλευράς ασφάλειας της διατροφής και των μέσων διαβίωσης
- ιστ) Κοινωνική αναγνώριση
- ιζ) Συγκυριότητα των σχετικών δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας

Άρθρο δεύτερο **Αρμόδια αρχή**

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας συντονίζει, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, τα συναρμόδια Υπουργεία και ενδεχομένως τους λοιπούς συναρμόδιους φορείς του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου και του κυρούμενου Πρωτοκόλλου της Ναγκόγια.

Άρθρο τρίτο **Εξουσιοδοτήσεις**

1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή, όπου απαιτείται, με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, μπορεί να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα για την εφαρμογή του παρόντος νόμου και του κυρούμενου Πρωτοκόλλου της Ναγκόγια, μεταξύ των οποίων μπορεί να περιλαμβάνεται και η λήψη συμπληρωματικών μέτρων που αφορούν τη σύσταση και συγκρότηση διοικητικών οργάνων, τον καθορισμό των αναγκαίων διαδικασιών και τη θέσπιση διοικητικών κυρώσεων.

2. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή, όπου απαιτείται, με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, με την επιφύλαξη των συνταγματικών διαδικασιών, μπορεί να θεσπίζονται μέτρα εφαρμογής των αποφάσεων των Διασκέψεων των Μερών που ενεργούν ως Σύνοδοι των Συμβαλλομένων Μερών του Πρωτοκόλλου.

Άρθρο τέταρτο **Παράταση της προθεσμίας της παραγράφου 1 του άρθρου 15 του ν. 3889/2010 (Α' 182) και τροποποίηση του άρθρου 67 του ν. 998/1979 (Α' 289)**

1. Στις περιπτώσεις που η ανάρτηση του δασικού χάρτη πραγματοποιήθηκε από τις 19.10.2018 έως 1.3.2019 και η προθεσμία της παραγράφου 1 του άρθρου 15 του ν. 3889/2010 (Α' 182) λήγει από τις 27.6.2019 έως και τις 28.6.2019 για τους κατοίκους εσωτερικού, η προθεσμία αυτή παρατείνεται από την ημερομηνία λήξης της έως τις 30.8.2019. Η ίδια καταληκτική προθεσμία ισχύει και για τους κατοίκους του εξωτερικού.

2. Η ολοκλήρωση της εξέτασης των αντιρρήσεων από τις οικείες ΕΠ.Ε.Α. της παραγράφου 3 του άρθρου 18 του ν. 3889/2010 (Α' 182), που αφορούν στους δασικούς χάρτες των οποίων η προθεσμία υποβολής αντιρρήσεων έληξε έως και τις 10.9.2018, δεν μπορεί να υπερβεί τις 31.12.2019.

3. Η παράγραφος 2 του άρθρου 67 του ν. 998/1979 (Α' 289) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Αν οι εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 εντάσσονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου τότε εμβαδό αυτών έως τριάντα (30) στρέμματα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά και μόνο για γεωργική και δενδροκομική εκμετάλλευση, χωρίς να επιτρέπεται η περαιτέρω αλλαγή χρήσης της κατά τα προβλεπόμενα στην παράγραφο β' του άρθρου 1, εφόσον διαπιστωθεί για εκτάσεις μεγαλύτερες των πέντε (5) στρεμμάτων κατόπιν σχετικής οικονομοτεχνι-

κής μελέτης βιωσιμότητας της γεωργικής εκμετάλλευσης, ότι οι εδαφολογικές και οικολογικές συνθήκες συνηγορούν υπέρ αυτού του τρόπου εκμετάλλευσης χωρίς να παραβλάπτεται η λειτουργία του δασικού οικοσυστήματος, από την απώλεια του φυσικού του στοιχείου, καθώς και ότι τηρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 4 του παρόντος σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 47, χωρίς την υποχρέωση τήρησης των προϋποθέσεων της παραγράφου 4 του άρθρου 47.

Αν οι εκτάσεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 εντάσσονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 3 τότε δεν υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας.»

Άρθρο πέμπτο **Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4442/2016 (Α' 230)**

1. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 78 του ν. 4442/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η βεβαίωση αυτή χορηγείται από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού (ΠΕΧΩΣ) της οικείας Περιφέρειας ή σε όποιες Περιφέρειες δεν προβλέπεται ή δεν λειτουργεί τέτοια διεύθυνση, από την αρμόδια υπηρεσία περιβάλλοντος της οικείας Περιφέρειας ή της Περιφερειακής Ενότητας, στη βάση εφαρμογής εξειδικευμένων κριτηρίων που καθορίζονται με την απόφαση του άρθρου 81.»

2. Για την εφαρμογή του άρθρου 79 του ν. 4442/2016 σε όποιες Περιφέρειες δεν προβλέπεται ή δεν λειτουργεί Διεύθυνση ΠΕΧΩΣ, αρμόδια είναι η υπηρεσία περιβάλλοντος της οικείας Περιφέρειας ή της Περιφερειακής Ενότητας.

3. Στην ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/11936/836/8.2.2019 (Β' 436) απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως αδειοδοτούσα αρχή νοείται η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού (ΠΕΧΩΣ) της οικείας Περιφέρειας ή, σε όποιες Περιφέρειες δεν προβλέπεται ή δεν λειτουργεί τέτοια διεύθυνση, η αρμόδια υπηρεσία περιβάλλοντος της οικείας Περιφέρειας ή της Περιφερειακής Ενότητας.

Άρθρο έκτο **Διατάξεις σχετικά με το «Ελληνικό Κτηματολόγιο»**

1. Στον ν. 4512/2018 (Α' 5) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

α) Η παράγραφος 14 του άρθρου 37 αντικαθίσταται ως εξής:

«14. Ειδικά για τα έτη 2018 και 2019 και 2020, προκειμένου για την αναθεώρηση του εγκεκριμένου ετήσιου προϋπολογισμού του Ν.Π.Δ.Δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο» δεν απαιτείται έγκριση από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, εφόσον: α) η σε απολογιστική βάση εσωτερική μηνιαία, τριμηνιαία ή ετήσια αναδιαμόρφωση των αριθμητικών ποσών που περιγράφονται στους επιμέρους λογαριασμούς εσόδων και εξόδων του ετήσιου εγκεκριμένου προϋπολογισμού του, δεν επιφέρει αρνητική απόκλιση στο εγκεκριμένο ετήσιο δημοσιονομικό αποτέλεσμα «ΙΣΟΖΥΓΙΟ», του προϋπολογισμού του, β) επέρχεται ισόποση μεταβολή εσόδων και εξόδων του εγκεκριμένου προϋπολογισμού του Φορέα, προερχόμενη από επιχορηγήσεις για την υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων ή μη έργων ή από οποιονδήποτε άλλο λόγο.»

β) Στο άρθρο 37 προστίθεται παράγραφος 15 ως εξής: «15. Για τις μετακινήσεις των προσώπων που εργάζο-

νται για τον Φορέα, σύμφωνα με την παράγραφο 13, καταβάλλονται με εντολή Φορέα και σε βάρος του εγκεκριμένου προϋπολογισμού οι δαπάνες μετακίνησης εκτός έδρας αυτών, κατά τα οριζόμενα στην υποπερίπτωση Δ9 της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94).»

2. Όπου στις διατάξεις των νόμων 2308/1995 (Α' 114) και 2664/1998 (Α' 275) προβλέπεται η έκδοση πράξεων από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά την κατάργηση του Οργανισμού Κτηματολογίου και Χαρτογραφείων Ελλάδος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 1 παράγραφος 1 εδάφιο γ' του ν. 4164/2013 (Α' 156), οι πράξεις αυτές εκδίδονται από το Δ.Σ. του Φορέα.

Άρθρο έβδομο

Τροποποίηση του άρθρου 20 του ν. 4541/2018 (Α' 93)

Στην παράγραφο 3 του άρθρου 20 του ν. 4541/2018 οι λέξεις «με κατάργηση των περιορισμών χωροθέτησης

νέου κτιρίου και επιτρέπεται η ανέγερση κτίσματος» αντικαθίστανται με τις λέξεις «με τροποποίηση των περιορισμών χωροθέτησης νέων κτιρίων, ώστε να τηρείται απόσταση τριάντα (30) μέτρων από τον άξονα της Λεωφόρου Αθηνών-Σουνίου και πέντε (5) μέτρων από τα περιμετρικά όρια του οικοπέδου, οριοθετώντας χώρο εντός του οποίου επιτρέπεται η ανέγερση κτίσματος ή συγκροτήματος κτισμάτων».

Άρθρο όγδοο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και του Πρωτοκόλλου της Ναγκόγια μετά του Παραρτήματος αυτού, που κυρώνονται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 33 αυτού.

Αθήνα,

2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΟΥΤΣΗΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΚΩΣΤΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ Κ. ΠΕΡΙΦΑΝΟΥ